

Primjer korištenja europskih strukturnih i investicijskih fondova na primjeru općine Svetvinčenat

Vorić, Matea

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:278085>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-25**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Fakultet ekonomije i turizma

„Dr. Mijo Mirković“

Matea Vorić

**PRIMJER KORIŠTENJA EUROPSKIH STRUKTURNIH I
INVESTICIJSKIH FONDOVA NA PRIMJERU OPĆINE SVETVINČENAT**

Diplomski rad

Pula, rujan 2022.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Fakultet ekonomije i turizma

"Dr. Mijo Mirković"

**PRIMJER KORIŠTENJA EUROPSKIH STRUKTURNIH I
INVESTICIJSKIH FONDOVA NA PRIMJERU OPĆINE SVETVINČENAT**

Diplomski rad

JMBAG: 0303049626 redovita studentica

Studijski smjer: Menadžment i poduzetništvo

Predmet: Programi i fondovi Europske unije

Znanstveno područje: Društvena znanost

Znanstveno polje: Ekonomija

Znanstvena grana: Međunarodna ekonomija

Mentor: prof. dr. sc. Ines Kersan Škabić

Pula, rujan 2022.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisani Matea Vorić, kandidat za magistra ekonomije/poslovne ekonomije ovime izjavljujem da je ovaj Diplomski rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Diplomskog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, _____, _____ godine

IZJAVA o korištenju autorskog djela

Ja, Matea Vorić dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj diplomski rad pod nazivom PRIMJER KORIŠTENJA EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH FONDOVA NA PRIMJERU OPĆINE SVETVINČENAT koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama. Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____ (datum)

Potpis

SADRŽAJ

1	UVOD.....	1
2	EUROPSKI STRUKTURNI I INVESTICIJSKI FONDOVI.....	3
2.1	Pretpristupni programi	4
2.2	Strukturni fondovi i Kohezijskih fond u razdoblju 2007. – 2013.	6
2.3	Europski strukturni i investicijski fondovi 2014. – 2020.....	7
2.4	Upravljanje projektnim ciklusom	12
3	OBILJEŽJA OPĆINE SVETVINČENAT.....	23
3.1	Povijest Svetvinčenta	24
3.2	Prirodne i zemljopisne značajke	24
3.3	Kulturna baština.....	25
3.4	Turizam	29
3.5	Poduzetništvo	30
3.6	Sport i rekreacija.....	33
3.7	Proračun općine Svetvinčenat.....	34
3.8	Strateški ciljevi razvoja općine Svetvinčenat	37
4	PROJEKTI OPĆINE SVETVINČENAT FINANCIRANI IZ FONDOVA I PROGRAMA EUROPSKE UNIJE	42
4.1	REVITAS.....	46
4.2	KulTourSpirit.....	51
4.3	KulTERRA	58
4.4	Kultura u centru – „Nevidljiva Savičenta – provođenje tradicije u suvremenu kulturu“	64
4.5	Poduzetnički inkubator Barban	68
4.6	Revitalizacija zaštićene renesansne jezgre Općine Svetvinčenat	70

4.7	Uređenje dječjeg igrališta u Svetvinčentu.....	74
4.8	Kritički osvrt	76
5	ZAKLJUČAK.....	78
	POPIS LITERATURE	79
	PRILOG	82
	POPIS TABLICA, GRAFOVA I SLIKA	85
	SAŽETAK	87
	SUMMARY	88

1 UVOD

Korištenje sredstava iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) omogućava državama članicama smanjivanje značajnih gospodarskih, socijalnih i teritorijalnih razlika koje postoje između regija Europske unije što doprinosi jačanju globalne konkurentnosti europskog gospodarstva.

ESI fondovi predviđeni su za različite subjekte, primjerice: županije, gradove, udruge, obrazovne institucije, poduzetnike, obrtnike i ostale javne i državne ustanove. Preduvjet je da su svi navedeni subjekti iz zemalja članica EU ili iz zemalja kandidatkinja.

EU osigurava financijska sredstva za niz projekata i programa. Primjenjuju se stroga pravila kako bi se osiguralo da se novac troši na transparentan i odgovoran način, a upotreba sredstava pod stalnim je nadzorom.

Republika Hrvatska je stekla mogućnost korištenja programa pomoći i pretpristupnih instrumenata Europske unije dobivanjem statusa kandidata za članstvo u EU, a stjecanjem punopravnog članstva Hrvatska sudjeluje u svim postojećim programima i ESI fondovima Europske unije.

ESI fondovi omogućuju manjim jedinicama lokalne samouprave realizaciju kapitalnih investicija koje same ne bi mogle realizirati.

Cilj rada je upoznati se s prilikama i mogućnostima koje donosi financiranje projekata putem ESI fondova na primjeru općine Svetvinčenat.

Općina Svetvinčenat rano je prepoznala mogućnosti koje donosi financiranje projekata sredstvima Europske unije. Prvi projekt općine Svetvinčenat REVITAS sufinanciran je sredstvima Europske unije kroz Program prekogranične suradnje Slovenija – Hrvatska 2007. – 2013. u vrijeme kada Hrvatska nije bila punopravna članica Europske unije. Ovaj projekt omogućio je općini Svetvinčenat uvid u način pisanja i prijave projekata na natječaje Europske unije, što je olakšalo kasniju prijavu i provedbu projekata putem natječaja.

Neki od najznačajnijih projekata koji su doprinijeli razvoju kulture i turizma u općini Svetvinčenat su: KulTERRA, REVITAS, KulTourSpirit, Kultura u centru – „Nevidljiva Savičenta – provođenje tradicije u suvremenu kulturu“, Revitalizacija zaštićene renesansne jezgre Općine Svetvinčenat.

Rad je podijeljen u pet poglavlja koji uključuju uvod i zaključak. Nakon uvoda, slijedi poglavlje pod nazivom Europski strukturni i investicijski fondovi. U ovom se poglavlju upoznajemo s pretprijetnim programima i ESI fondovima, načinom pisanja projekata te načinom prijave na natječaje ESI fondova koji se mogu pronaći na službenoj stranici pod nazivom <https://strukturnifondovi.hr/> . U trećem poglavlju saznajemo opće informacije o općini Svetvinčenat; njezin geografski položaj, prirodne i zemljopisne značajke, dobivamo informacije o kulturnoj baštini, turizmu i poduzetništvu na području općine. Jedan od podnaslova u trećem poglavlju odnosi se na ciljeve razvoja općine. Ciljevi razvoja općine bitna su stavka kod povlačenja sredstava iz ESI fondova. Četvrto poglavlje koje čini gotovo polovinu rada i glavni je razlog njegova pisanja sadrži informacije o projektima općine Svetvinčenat financiranih iz fondova i programa Europske unije u periodu od 2009. do 2022. godine. Za svaki primjer projekta navedene su: opće informacije o projektu, ciljevi i aktivnosti projekta, te postignuti rezultati provedenih projekata. Četvrto poglavlje završava kritičkim osvrtom u kojem se navodi uspjeh/neuspjeh provedenih projekata, te potencijalne mogućnosti povlačenja sredstava za buduće projekte općine Svetvinčenat iz ESI fondova.

Za potrebe pisanja rada korištena je metoda analize, metoda sinteze, metoda apstrakcije i statistička metoda.

2 EUROPSKI STRUKTURNI I INVESTICIJSKI FONDOVI

„Europska unija je regionalna organizacija europskih država čiji je cilj jačanje ekonomske integracije, pomoću koje njezine države članice ostvaruju zajedničke ciljeve, kao što su uravnotežen gospodarski i društveni razvoj, visoka razina zaposlenosti i zaštita prava i interesa građana.“¹ Ulaskom u Europsku uniju, Hrvatskoj se otvorio širok spektar financijskih mogućnosti u pogledu financiranja iz europskih fondova i financiranja projekata kroz instrumente kohezijske politike.

ESI fondovi su financijski instrument za provedbu pojedine javne politike Europske unije u zemljama članicama. „Da bi određeni projekt mogao biti financiran iz europskih fondova, on mora biti u skladu s europskim i nacionalnim prioritetima te doprinositi postizanju ciljeva zacrtanih u programskim dokumentima.“² Upravljanje sredstvima odvija se u skladu s pravilima Europske unije kako bi se nadziralo njihovo korištenje i osiguralo da se novac troši namjenski i odgovorno.

„Europski fondovi su novac europskih građana koji se, sukladno pravilima i procedurama, dodjeljuju raznim korisnicima za provedbu projekata koji trebaju pridonijeti postizanju ključnih javnih politika Europske unije.“³

Europske javne politike donose se za razdoblje od 7 godina u okviru financijskih perspektiva EU.

Ulaskom u punopravno članstvo Europske unije, Republika Hrvatska postala je korisnica sredstava iz europskih fondova.

„Europska unija financira širok raspon projekata i programa u područjima kao što su:

- regionalni i urani razvoj
- zapošljavanje i socijalna uključenost
- poljoprivreda i ruralni razvoj
- pomorska i ribarska politika
- istraživanje i inovacije
- humanitarna pomoć“⁴

¹ Bartoluci M. et. al., Sredstva EU fondova u funkciji razvoja ruralnog turizma u Hrvatskoj, *Acta Economica Et Turistica*, Vol 4, No. 1, 2018., str. 63

² Bošnjak N., *Eu fondovi i projektni ciklus za apsolutne početnike*, Zagreb, RD digital d.o.o., 2018., str. 10

³ Strukturni fondovi: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/> (26.07.2020.)

2.1 Pretpristupni programi

Stjecanjem statusa zemlje kandidatkinje 18. lipnja 2004. godine Hrvatskoj se otvaraju tri pretpristupna programa: PHARE, ISPA I SAPARD u ukupnom iznosu od 252 milijuna eura za razdoblje od 2005. – 2006. godine te IPA (Instrument za pomoć u pretpristupnom razdoblju) dostupna za korištenje od 2007. godine.

„**PHARE** je pretpristupni instrument koji financira Europska unija kako bi pomogla državama, koje su podnijele zahtjev za članstvo iz srednje i istočne Europe, u njihovim pripremama za pristupanje Europskoj uniji.“⁵

Ciljevi PHARE programa su:

- jačanje javnih uprava i institucija kako bi bile učinkovite unutar Unije,
- promoviranje približavanju pravnoj stečevini Unije i smanjenju potrebe za prijelazno razdoblje te
- promoviranje socijalne i gospodarske kohezije.

„**ISPA program** je namijenjen financiranju infrastrukturnih projekata u području prometa i zaštite okoliša. Iz ovog programa financiraju se jedino veći ekološki projekti i projekti prometne infrastrukture.“⁶ Program ima za cilj gospodarsku i socijalnu koheziju.

Program SAPARD pomaže državama kandidatkinjama u rješavanju problema strukturnoga prilagođavanja u njihovim poljoprivrednim sektorima i ruralnim područjima. Zemlja se priprema za provedbu Zajedničke poljoprivredne politike i s tim povezanoga zakonodavstva.

⁴ Strukturni fondovi: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/> (26.07.2020.)

⁵ Radnić M., *EU fondovi na dohvat ruke, Praktični vodič kroz europske fondove, programe, natječaje i bespovratna sredstva*, Zagreb, Folpa, 2012., str. 16

⁶ Ibidem str. 17

„Kroz **IPA program** financirali su se projekti usklađivanja nacionalnih zakona s pravnom stečevinom Europske unije, primjene usklađenog zakonodavstva, kao i pripreme za provođenje kohezijske politike i poljoprivredne politike EU.“⁷ Instrument pretpristupne pomoći imao je ključnu zadaću u izgradnji sustava upravljanja i kontrole sredstvima fondova Europske unije.

Financijska vrijednost programa IPA za RH u razdoblju od 2007. – 2013. godine iznosila je 997.6 milijuna eura.

Pet komponenti IPA programa:

1. **IPA I. (Pomoć u tranziciji i jačanje institucija)** – financira projekte iz područja pravosuđa, unutarnjih poslova i zaštite ljudskih prava te projekte jačanja nevladinog sektora, zaštite kulturnih i prirodnih bogatstava, poreza, prometne politike, zdravstva i zaštite okoliša.
2. **IPA II. (Prekogranična suradnja)** – Republika Hrvatska sudjeluje u 3 prekogranična programa s državama članicama EU, 3 prekogranična programa s državama korisnicama IPA programa, te 2 transnacionalna programa. Cilj je poticati održiv razvoj okoliša, gospodarski razvoj te poboljšanje kvalitete života u graničnim područjima.
3. **IPA III. (Regionalni razvoj)** – sastoji se od tri komponente; IPA IIIA - Promet, IPA IIIB – Zaštita okoliša, IPA IIIC - Regionalna konkurentnost. Potencijalni korisnici sredstava su tijela državne uprave, javne i znanstvene ustanove te poslovna zajednica. Sve tri komponente su usmjerene na jačanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva.
4. **IPA IV. (Razvoj ljudskih potencijala)** – IPA IV podupire mjere usmjerene na poticanje zapošljavanja, obrazovanja i usavršavanja te socijalno uključivanje kao pokretača Europskog socijalnog fonda.
5. **IPA V. (Ruralni razvoj (IPARD))** – IPARD je pretpristupni program EU za poljoprivredu i ruralni razvoj. Glavni cilj programa je unapređenje poljoprivrednog sektora i jačanje konkurentnosti poljoprivrednih proizvoda, poboljšanje tržišne efikasnosti i provedbe EU standarda te razvoj ruralne ekonomije.

⁷ Strukturni fondovi, pristupni fondovi: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/pretpristupni-fondovi-2/> (26.07.2020.)

2.2 Strukturni fondovi i Kohezijskih fond u razdoblju 2007. – 2013.

Republika Hrvatska postala je punopravna članica Europske unije 1. srpnja 2013. godine. Prije stjecanja statusa punopravnog članstva financiranje projekata vršilo se putem IPA programa. Od 1. srpnja 2013. godine projekti su financirani kroz Strukturne fondove i Kohezijski fond koji će biti detaljnije pojašnjeni u poglavlju 2.3.

Programski dokumenti za korištenje sredstava iz EU fondova, a koje usvaja Europska komisija nakon provedenih konzultacija s državom članicom, jesu Nacionalni strateški referentni okvir (NSRO) i Operativni program.

„Nacionalni strateški referentni okvir je krovni strateški i programski dokument kojim se utvrđuju prioritete korištenja sredstava iz strukturnih instrumenata.

Operativni programi su dokumenti kojima se prema pojedinim sektorskim područjima određuju ključne mjere za ostvarivanje utvrđenih prioriteta te način njihove provedbe.“⁸

Ukupna alokacija za Hrvatsku u sedmogodišnjem financijskom razdoblju 2007. – 2013. kroz četiri operativna programa iznosila je 1.012.433.333 eura od čega je EU doprinos 858.275.018 eura.

Četiri operativna programa u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. – 2013. su:

1. **Operativni program Promet (OPP)** – programski je dokument koji je definirao i usmjeravao korištenje fondova Europske unije za razvoj prometne infrastrukture u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2007. do 2013. godine. Strateški cilj Operativnog programa bio je razvoj modernih prometnih mreža unutar europske mreže.
2. **Operativni program Zaštita okoliša** – programski je dokument koji je bio usmjeren na provedbu EU Direktiva u prioritetnim sektorima otpada i voda u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2007. do 2013. godine. Strateški cilj je bio poboljšanje okolišne infrastrukture i kvalitete povezanih usluga. Specifični ciljevi bili su smanjenje količine nastalog i odloženog otpada,

⁸ Strukturni fondovi, fondovi 2007. – 2013.: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/eu-fondovi-2007-2013/> (26.07.2020.)

razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom, povećanje broja priključaka na kvalitetnu pitku vodu i drugi.

3. **Operativni program Regionalna konkurentnost** – bio je programski dokument predviđen za provedbu kohezijske politike u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2007. do 2013. godine. Strateški cilj bio je ujedno i tematski prioritet Nacionalnog strateškog referentnog okvira – Povećanje konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva te potpora gospodarstvu temeljenog na znanju. Specifični ciljevi uključivali su razvoj poduzetništva, povećanje regionalnog potencijala te razvoj gospodarstva te poticanje inovativnosti i istraživačke izvrsnosti.
4. **Operativni program Razvoj ljudskih potencijala** – bio je programski dokument za pomoć u okviru cilja konvergencije u Hrvatskoj za razdoblje od 2007. do 2013. godine. Strateški je cilj bio unaprjeđenje učinkovitosti radne snage, razvoj ljudskog kapitala i jačanje socijalne uključenosti te se time direktno doprinijelo ostvarivanju strateških ciljeva Nacionalnog strateškog referentnog okvira.

2.3 Europski strukturni i investicijski fondovi 2014. – 2020.

Za korištenje ESI fondova ključan je strateški okvir jer se novac usmjerava na postizanje ciljeva identificiranih unutar određenog strateškog okvira. „Strateški okvir je niz javnih politika (strategija, uredbi, zakona, podzakona idr.) koji sadržavaju ciljeve i smjernice za razvoj Europske unije i određene države članice, ali i prioritete koji će se financirati.“⁹

Ključni strateški okvir Europske unije za razdoblje 2014. – 2020. čine Kohezijska politika, Strategija Europa 2020 i pojedine sektorske javne politike.

Na razini Republike Hrvatske, strateški okvir za korištenje ESI fondova određen je Sporazumom o partnerstvu, operativnim programima, Zajedničkim nacionalnim pravima i Zakonom o uspostavi institucionalnog okvira za korištenje ESI fondovima u

⁹ Strukturni fondovi, fondovi 2014. -2020.: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/> (26.07.2020.)

Republici Hrvatskoj za razdoblje 2014. - 2020. te uredbama koje propisuju nadležnost pojedinih tijela za svaki ESI instrument.

Partnerski sporazum utvrđuje nacionalnu strategiju za korištenje ESI fondova te opisuje na koji način će Republika Hrvatska pristupiti ispunjavanju zajedničkih ciljeva strategije Europa 2020 uz pomoć sredstva iz proračuna Europske unije.

Republika Hrvatska je donijela četiri operativna programa u kojima se detaljnije opisuju i razrađuju mjere i aktivnosti za učinkovitu provedbu i korištenje ESI fondova. Aktivnosti unutar svakog operativnog programa financiraju se iz odgovarajućeg ESI fonda.

Jedna od najznačajnijih javnih politika Europske unije je Kohezijska politika, za koju je u financijskom razdoblju 2014. – 2020. izdvojeno 376 milijardi eura.

„Osnovna svrha kohezijske politike jest smanjiti značajne gospodarske, socijalne i teritorijalne razlike koje postoje između regija Europske unije, ali i jačati globalnu konkurentnost europskog gospodarstva.“¹⁰

Kohezijska politika Europske unije financira se iz pet fondova koji imaju zajednički naziv Europski strukturni i investicijski fondovi (ESI fondovi).

Središnje koordinacijsko tijelo Republike Hrvatske nadležno za upravljanje ESI fondovima je Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

ESI fondovi jesu:

1. **Kohezijski fond** – namijenjen je državama članicama Europske unije čiji je bruto nacionalni dohodak po stanovniku manji od 90% prosjeka Europske unije, te financira projekte iz područja prometa i okoliša. Korisnici fonda su uglavnom tijela javne vlasti, ali i poslovni sektor (kroz sudjelovanje u postupcima javne nabave za isporuku dobara usluga i obavljanje radova kao što su različite studije, građevinski radovi i slično).

¹⁰ Strukturni fondovi: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/> (26.07.2020.)

„Prioritetna ulaganja su:

- Podržavanje prelaska na ekonomiju s niskom razinom emisije CO₂ u svim sektorima
- Promicanje prilagodbe na klimatske promjene, sprečavanje rizika i upravljanje njima
- Očuvanje i zaštita okoliša i promicanje učinkovitosti resursa
- Promicanje održivog prometa i otklanjanje uskih grla u infrastrukturama glavnih mreža¹¹

2. **Europski fond za regionalni razvoj** – namijenjen je ulaganju u proizvodne investicije s ciljem otvaranja radnih mjesta, infrastrukturne investicije te lokalni razvoj i razvoj malog i srednjeg poduzetništva. Korisnici fonda su istraživački centri, lokalne i regionalne vlasti, škole, korporacije, trening centri, državna uprava, mala i srednja poduzeća, sveučilišta, udruge. Sredstva su također dostupna i javnim tijelima, nekim organizacijama privatnog sektora, nevladinim organizacijama, volonterskim organizacijama. Strane tvrtke s bazom u regiji koja je pokrivena relevantnim operativnim programom također se mogu prijaviti pod uvjetom da zadovoljavaju europska pravila javne nabave.

Prioritetna ulaganja su:

- jačanje istraživanja i tehnološkog razvoja i inovacija,
- jačanje pristupa, korištenja i kvalitete informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT)
- jačanje konkurentnosti malih i srednjih poduzetnika
- potpora prelasku na zeleno, nisko ugljično gospodarstvo u svim sektorima
- promocija prilagodbe klimatskim promjenama, prevencije rizika i upravljanje
- zaštita okoliša i jačanje efikasnosti korištenja resursa
- promocija održivog prijevoza i uklanjanja uskih grla na ključnoj prometnoj infrastrukturi
- promocija zaposlenosti i potpora radne mobilnosti

¹¹ Bešlić B. et al., *Upravljanje EU projektima*, Zagreb, Tim4Pin, 2014., str. 24.

- promocija socijalne uključenosti i borbe protiv siromaštva
- ulaganje u obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje razvojem obrazovne infrastrukture

3. **Europski socijalni fond** – usmjeren je na tržište rada, programe obrazovanja, prekvalifikacija, cjeloživotnog obrazovanja i sl. Korisnici fonda su javna uprava, udruženja radnika i poslodavaca, nevladine organizacije, dobrotvorne ustanove i tvrtke.

Prioritetna ulaganja su:

- Promicanje održivog i kvalitetnog zapošljavanja i podrška mobilnosti radne snage
- Promicanje socijalne uključenosti, borba protiv siromaštva i svake diskriminacije
- Ulaganje u obrazovanje, osposobljavanje i strukovno osposobljavanje za vještine i cjeloživotno učenje
- Jačanje institucionalnih kapaciteta javnih tijela i zainteresiranih strana, te učinkovite javne uprave

4. **Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj** – namijenjen je poboljšanju upravljanja i kontrole nad politikom ruralnog razvoja; ulaganje u uspostavu ekološke i teritorijalne ravnoteže, zaštitu klimatskih uvjeta i uvođenje inovacija u poljoprivredni sektor. Korisnici su poljoprivredni gospodarski subjekti, poljoprivredne organizacije, udruge i sindikati, udruge za zaštitu okoliša, organizacije koje pružaju usluge u kulturi zajednice, uključujući medije, udruge žena, poljoprivrednici, šumari i mladi.

„Prioritetna ulaganja su:

- Transfer znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima
- Jačanje poljoprivrednog gospodarstva i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija i održivog upravljanja šumama

- Organizacija lanca opskrbe hranom (prerada i plasiranje poljoprivrednih proizvoda na tržište, dobrobit životinja te upravljanje rizikom u poljoprivredi)
- Obnovu, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom
- Promicanje učinkovitosti resursa te poticanje pomaka prema gospodarstvu s niskom razinom ugljika otpornom na klimatske promijene u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru
- Promicanje društvene uključenosti, suzbijanje siromaštva te gospodarskog razvoja u ruralnim područjima.¹²

5. **Europski fond za pomorstvo i ribarstvo** – namijenjen je osiguranju sredstava ribarskoj industriji i priobalnim zajednicama s ciljem njihove prilagodbe i promijenjenim uvjetima u sektoru i postizanja gospodarske i ekološke održivosti. Fond je osmišljen tako da osigura održivo ribarstvo i industriju akvakulture (uzgoj ribe, školjkaša i podvodnog bilja). Korisnici su gospodarski subjekti udruge u državama članicama Europske unije.

Iz tablice 1. je vidljivo da je u financijskom razdoblju 2014. – 2020. Hrvatskoj na raspolaganju ukupno 10,676 milijardi eura iz ESI fondova.

Tablica.1. Raspodjela alokacije iz ESI fondova za RH 2014. – 2020.

ESI fond	Alokacija (Eur)
Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	4.321.499.588
Kohezijski fond	2.559.545.971
Europski socijalni fond (ESF)	1.516.033.073
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	2.026.222.500
Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR)	252.643.138
Ukupno	10.675.944.270

Izvor: Strukturni fondovi: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/> (26.07.2020.)

¹² Ibidem str. 29.

2.4 Upravljanje projektnim ciklusom

Navedene alokacije ne uplaćuju se automatizmom iz proračuna EU-a u hrvatski proračun nego se alocirana sredstva provlače kroz financiranje odobrenih projekata.

„**Projekt** je vremenski određena aktivnost koja se provodi s namjerom da se proizvede jedinstven proizvod, usluga ili rezultat, odnosno provedba prethodno planiranih aktivnosti i zadataka da bi se ostvario određeni cilj u definiranom vremenskom slijedu i s određenim sredstvima (proračun), koristeći se različitim resursima.“¹³

Europska komisija projekt definira kao: „niz aktivnosti usmjerenih ostvarenju jasno zadanog cilja u određenom razdoblju uz određeni proračun.“

„Svaki projekt sadrži nekoliko komponenti:

- Aktivnosti – sve radnje koje se obavljaju unutar projekta kako bi se ostvarili zadani rezultati
- Cilj – sve promjene potpune ili djelomične zbog kojih se projekt provodi
- Vremensko razdoblje – jasno ugovoreno, definirano i ograničeno
- Proračun – jasan prikaz očekivanih prihoda i rashoda“¹⁴

„Tri osnovne kategorije projekata koji se financiraju sredstvima iz fondova EU-a su:

- Poziv za dodjelu bespovratnih sredstava
- Javna nabava za izvođenje usluga, radova i nabavu robe
- Projekti međudržavne suradnje“¹⁵

Pozivi za dodjelu bespovratnih sredstava su natječaji koji su najpoznatiji među korisnicima jer se dodijeljeni novac daje bespovratno, odnosno nije ga potrebno vraćati ako je potrošen u skladu s pravilima natječaja i uvjetima ugovora.

Javna nabava za izvođenje usluga, radova i nabavu robe je svojevrsan komercijalni natječaj u kojem se traže ponuđači koji mogu pružiti usluge, obaviti radove ili nabaviti određenu opremu, a provodi se sukladno Zakonu o javnoj nabavi koji je na snazi ili posebnim pravilima za one koji nisu obveznici spomenutog zakona.

¹³ Vela A., *Menadžment ESI fondova 2014. – 2020.*, Zagreb, Školska Knjiga, 2015., str. 42

¹⁴ Radnić M., op. cit. str. 73.

¹⁵ Vela A., op. cit. str. 48 - 49

Projekti međudržavne suradnje sadržavaju pružanje savjetodavne pomoći koja uključuje suradnju između dvije države, a u njih se uključena tijela javne vlasti. Svrha im je pružanje savjetodavnih usluga iz jedne države, koja je određene politike Europske unije uspješno provela, u drugoj državi, koja takve usluge treba kako bi što uspješnije provela javne politike u kojima ne postoji dovoljno znanja, iskustva i stručnosti.

Europski razvojni projekti mogu se razlikovati po svojim ciljevima, obujmu i razmjeru; na taj način manji projekti mogu trajati nekoliko mjeseci i uključivati skromna financijska sredstva, dok veliko projekt može trajati više godina i vrijediti milijune eura.

Projekt koji se prijavljuje mora biti potpuno spreman za provedbu, doprinositi općem i posebnim ciljevima definiranim u natječaju, imati u potpunosti riješene imovinsko – pravne odnose i potrebne dozvole.

„Upravljanje projektnim ciklusom (engl. Project Cycle Management – PCM) je metodologija koja se koristi zbog standardizacije projekata i smišljena je s ciljem da se projekti provode, pišu i ocjenjuju lakše, brže i prema određenom standardu.“¹⁶ Projektni ciklus osigurava jasnoću kod iznošenja projektnog prijedloga, čini proceduru transparentnom i razumljivom, a zahtjevno upravljanje jednostavnijim.

U kontekstu ESI fondova upravljanje projektnim ciklusom trebalo bi osigurati sljedeće:

- Projekti trebaju doprinijeti općim ciljevima definiranim u strateškim dokumentima Europske unije,
- Relevantnost projekta za dogovorenu strategiju i za stvarne probleme ciljnih skupina/korisnika,
- Izvedivost projekta (realno postizanje ciljeva u okviru postavljenih ograničenja)
- Održivost projekta.

¹⁶ Bošnjak N. op. cit. str. 16

Važno je upravljati projektima jer su oni: često loše isplanirani i pripremljeni, nemaju važnost za korisnike, nedovoljno uzimaju u obzir rizike, rijetko se u nove projekte ugrađuju prethodno stečena iskustva, često se ignoriraju čimbenike koji utječu na dugoročnu održivost i sl.

Kako bi zatražili i dobili sredstva kroz ESI fondove potrebno je informirati se o mogućnostima financiranja, pretražiti natječaje i pronaći odgovarajući, te dobro proučiti i pripremiti natječajnu dokumentaciju.

Informacije o mogućnostima financiranja kroz ESI fondove

Sva područja koja se mogu financirati kroz ESI fondove definirana su u programskim dokumentima koji se nazivaju operativni programi.

Ukoliko projektna ideja ne pripada niti jednome području obuhvaćenom operativnim (programima), neće je biti moguće financirati EU sredstvima, ma koliko ona bila dobra.

Ako se ideju pretvara u projekt koji će biti sufinanciran EU sredstvima, za početak je potrebno pronaći natječaj koji podržava ciljeve projekta.

Važno je napomenuti da se niže stope sufinanciranja mogu očekivati za ulaganja u tvrtke i projekte koji ostvaruju prihode, odnosno nisu neprofitnog karaktera. ESI fondovi zahtijevaju da projekt ima korist za širu zajednicu, ne samo za pojedinca koji je prijavitelj, kako bi uspješno prošao na nekom natječaju.

„Projektom se obično ne financiraju redovne aktivnosti neke organizacije, već se projektom mora stvarati dodatna vrijednost ili kreirati nova usluga te je nužno da postoje jasni rezultati koji će se postići.“¹⁷

¹⁷ Strukturni fondovi: <https://strukturnifondovi.hr/kako-do-eu-fondova/> (02.08.2020.)

Pretraživanje i pronalaženje odgovarajućeg natječaja

Na koji način prijaviti projekt i u kojem obliku, određeno je natječajnom dokumentacijom koja je objavljena uz svaki natječaj. „Najvažniji dokumenti su Upute za prijavitelje, koje sadrže apsolutno sve informacije potrebne za prijavu projekta: aktivnosti koje se financiraju, potencijalne prijavitelje, rokove i ostale uvjete.“¹⁸

Važno je prije odabira natječaja provjeriti tko se može prijaviti (prihvatljivost prijavitelja) i što se sve sufinancira kako bi bili sigurni da ste pronašli pravi natječaj.

Ukoliko među otvorenim i najavljenim natječajima nema onog koji odgovara Vašem projektu, provjerite i Indikativni godišnji plan natječaja gdje može pregledati trenutno planirane natječaje do kraja ove godine.

Proučavanje i priprema natječajne dokumentacije

Kada se pronađe odgovarajući natječaj potrebno je dobro proučiti natječajnu dokumentaciju i priložene obrasce, te pripremiti projektni prijedlog prema uputama zadanim u preuzetim obrascima.

Potrebno je kratko i jasno opisati projekt i ciljeve koji se žele postići njima, imajući pritom na umu krajnji cilj projekta i specifične ciljeve koji se moraju realizirati na putu njegova ostvarenja. Potrebno je definirati zašto je projekt važan i zašto je baš njega potrebno sufinancirati. Potrebno je jasno iskazati očekivane rezultate projekta, koji daju rješenja konkretnih problema uslijed provedbe projekta, a što su ona brojnija i preciznije opisana, to je projekt važniji.

Također, u natječajnoj dokumentaciji ponekad je potrebno definirati projektne partnere s kojima će se provoditi projekt i ciljne skupine kojima je projekt namijenjen.

Poslovni i financijski model moraju biti što jasniji jer se time postiže veća šansa za prihvaćanjem projektnog prijedloga. U svakom trenutku provedbe projekta važno je znati na koga će i u kojoj mjeri posredno i neposredno utjecati projekt.

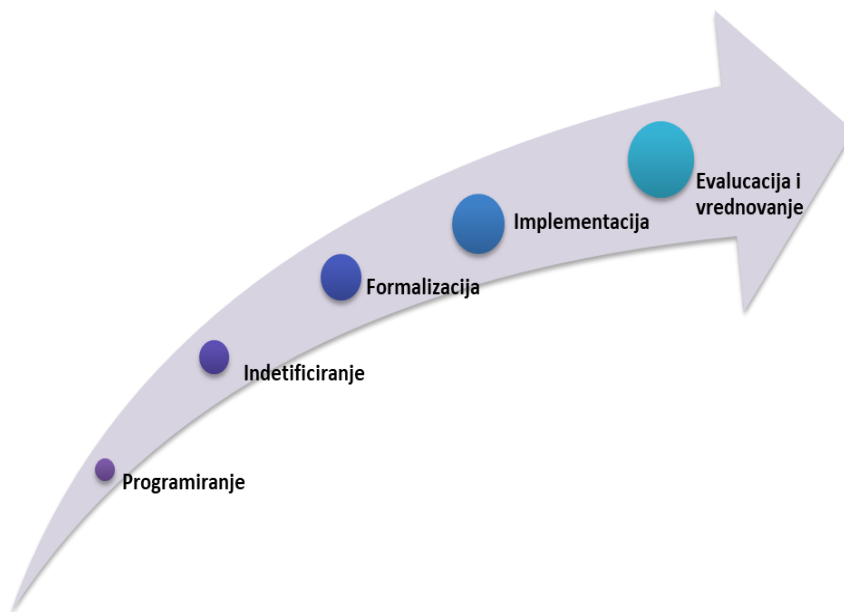
Jedna od vrlo važnih sastavnica svake natječajne dokumentacije je troškovnik projekta, odnosno cjelokupna financijska konstrukcija projekta, sa svim kategorijama troškova i tipovima ulaganja.

¹⁸ Strukturni fondovi: <https://strukturnifondovi.hr/kako-do-eu-fondova/> (02.08.2020.)

Natječajna dokumentacija mora biti dostavljena u naznačenom roku, te prije predaje detaljno pregledana jer nepotpisana ili nepotpuna natječajna dokumentacija neće biti uzeta u obzir prilikom razmatranja.

Promišljanjem osnovnih faza projektnog ciklusa, koje uključuju istraživanje, analiziranje i planiranje te pravilnu identifikaciju dionika uključenih u projekt, kao i pravilno definiranje problema koji rješavamo, osiguravamo dobre temelje za uspješan projekt. Na slici 1. možemo vidjeti faze projektnog ciklusa

Slika 1. Faze projektnog ciklusa

Izvor: autor

Faza programiranja

„Programiranje nam služi kako bismo što bolje upoznali i istražili problematiku te pripremili stabilne temelje za naš projekt, identificirali glavni cilj i prioritet kojim se želimo baviti u našem projektu te kako bismo osigurali relevantne smjernice za daljnju razradu projekta.“¹⁹

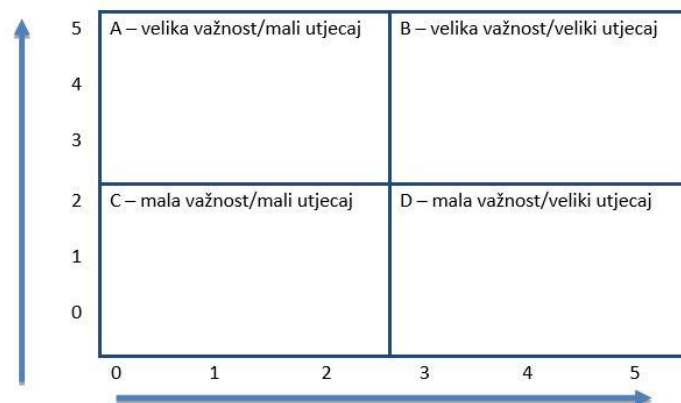
U ovoj fazi važno je istražiti društvene i ekonomske faktore te strateške planove na lokalnoj i nacionalnoj razini te na razini Europske unije.

¹⁹ Bošnjak N., op. cit. str. 19

Nekoliko osnovnih analiza koje je potrebno provesti prije izrade projekta:

- **Analiza strateškog okvira** – strateški okvir sadržava ključne javne politike i druge dokumente koji identificiraju stanje u pojedinim sektorima, ciljeve koje je potrebno postići kao i mjere koje su nužne za njihovo postizanje. Ako projekt nije usklađen sa strateškim okvirom neće se financirati sredstvima iz ESI fondova.
- **PEEST analiza** - cilj analize je osvijestiti i procijeniti utjecaje koji dolaze iz okruženja.
- **SWOT analiza**
- **Analiza dionika (sudionika)** - analiza dionika radi se tako da dionike razvrstamo u tri skupine: saveznici, neutralni i protivnici. Pitanja koja nam mogu pomoć su: Hoće li imati slab ili jak utjecaj na projekt, pozitivan ili negativan?, Koliko je zainteresiran za suradnju? i sl. Na slici 2. prikazana je matica analize dionika.

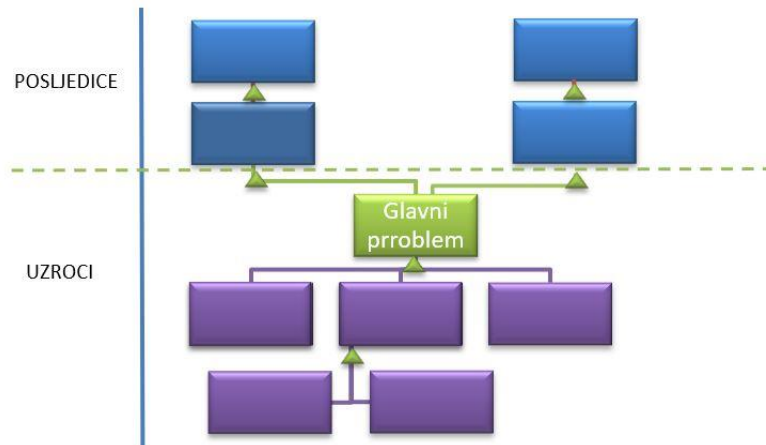
Slika 2. Matrica analize dionika

Izvor: Vela A., *Menadžment ESI fondova 2014. – 2020.*, Zagreb, Školska Knjiga, 2015. str. 86

- **Analiza problema/problemsko stablo** - korijen problema uzrok je, a grane su posljedice. U korijenu leži uzrok koji hrani i razvija nove probleme tako da nam grane i bujna krošnja zorno prikazuju da je neki problem doista velik i važan i da ga je potrebno što prije riješiti. Na slici 3. prikazano je problemsko stablo.

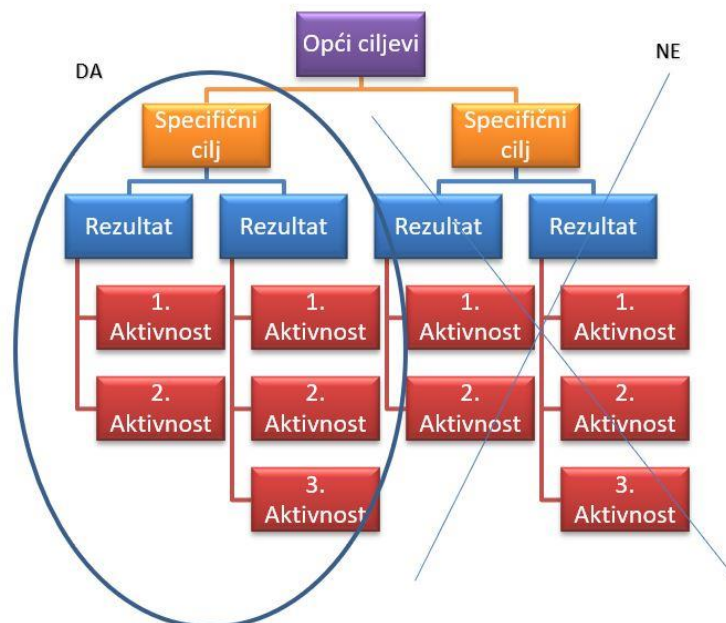
Slika 3. Problemsko stablo

Izvor: Bešlić B. et al., *Upravljanje EU projektima*, Zagreb, Tim4Pin, 2014. str. 79.

- **Analiza ciljeva** – razmatraju se glavni (opći) i sporedni (specifični) ciljevi projekta koji moraju biti mjerljivi i dokazivi. Stablo ciljeva upotrebljava se za potrebe određivanja projektne strategije, odnosno odabira onih ciljeva na kojima prijavitelj može/želi raditi. To se postiže tako da se stablo ciljeva grafički podijeli na dva dijela – onaj na kojemu će se raditi i onaj na kojemu neće prikazanoj na slici 4.

Slika 4. Stablo ciljeva

Izvor: Bešlić B. et al., *Upravljanje EU projektima*, Zagreb, Tim4Pin, 2014., str. 83

- **Analiza troškova i koristi** – „analiza troškova i koristi se primjenjuje za vrednovanje svih prednosti i svih nedostataka nekog projekta. Provođi se tako da se na jednoj strani sustavno analiziraju svi troškovi, a na drugoj strani sve koristi od realizacije danog projekta.“²⁰

Faza identifikiranja

Ova faza usmjerena je na bolje razumijevanje problema, procjenu potreba korisničke skupine, identifikaciju projektne ideje na koje tim/organizacija mogu odgovoriti poštujući vremenske, ljudske i financijske resurse. U ovoj fazi uočavamo kapacitete i resurse koje moramo izgraditi ili identificiramo aktivnosti za koje nemamo provedbenih kapaciteta i za koje će biti zaduženi partneri. Glavni dokument faze identifikacije je sažetak projekta.

Faza formuliranja

Tijekom ove faze detaljno razrađujemo i planiramo sve elemente projekta: glavne i sporedne ciljeve (opće i specifične ciljeve), rezultate projekta, ciljne skupine, korisnike, dionike, aktivnosti, financijski proračun, pokazatelje za provjeru rezultata projekta. Slika 5. prikazuje fazu formuliranja.

„Faza formuliranja obuhvaća:

1. Određivanje općeg cilja i specifičnih ciljeva
2. Planiranje aktivnosti
3. Određivanje rezultata koji se žele postići projektom
4. Plan aktivnosti (ganttogram)
5. Planiranje troškova izradom proračuna“²¹

Određivanje općeg cilja i specifičnih ciljeva

Opći cilj iskazuje željenu promjenu koja može biti ostvariva tijekom više godina. On pridonosi općoj željenoj promjeni a u skladu je s lokalnom, regionalnom, državnom te sektorskom javnom politikom kao i s ciljem poziva.

²⁰ Ibidem str. 39

²¹ Ibidem str. 45

„**Specifični cilj** je cilj koji mora biti postignut tijekom projekta ili tijekom određenog vremena nakon završetka projekta i koji uglavnom pridonosi većim općim ciljevima.“²²

Planiranje aktivnosti

Aktivnosti su radnje koje će se poduzimati tijekom projekta. „Aktivnosti se osmišljavaju, dogovaraju i provode s ciljem postizanja očekivanih rezultata odnosno zadanih podciljeva i ciljeva.“²³ Sve aktivnosti koje su navedene u projektu trebaju se provesti u zadanom roku. Aktivnosti je u manjim projektima dobro detaljnije opisati, a u velikom projektima može ih se prikazati jednim većim zadatkom koji sadržava niz specifičnih manjih zadataka koje ne treba posebno isticati.

Dok se planiraju aktivnosti također se postavlja i pitanje resursa. Resursi mogu biti materijalni, financijski i ljudski.

Posebno je važno napraviti dobar i realan proračun za projekt. Ukoliko već planiramo prijavu za određeni objavljeni natječaj, proučit ćemo smjernice za izradu financijskog proračuna iznesene u predmetnom natječaju.

Određivanje rezultata koji se žele postići projektom

„**Rezultati projekta** moraju biti realna, mjerljiva i pokazateljima dokaziva postignuća projekta koji se postižu provođenjem različitih aktivnosti tijekom projekta.“²⁴

Rezultati su mjerljivi proizvod projekta koji nastaju kao posljedica provedbe niza projektnih aktivnosti, a mogu se prikazati na kvalitativan i kvantitativan način. Kvalitativni rezultati su oni koji pokazuju konkretnu pozitivnu promjenu na razini kvalitete. Kvantitativni rezultati su oni koji pokazuju konkretnu pozitivnu promjenu koja se može iskazati postotkom, brojem ili bilo kojom drugom mjerljivom jedinicom.

²² Loc. cit.

²³ Bešlić B. et. al., op, cit. str. 78.

²⁴ Vela A. op. cit. str. 96

Plan aktivnosti (Ganttogram)

„Plan aktivnosti tablica je u kojoj se opisuju aktivnosti planirane tijekom provođenja cijelog projekta s ciljem postizanja planiranih rezultata, vremenski okvir provedbe svake pojedine aktivnosti i resursi potrebni za realizaciju.“²⁵ Prilikom izrade plana aktivnosti važno je provjeriti podjelu obima posla u određenom razdoblju koji obavlja osoba, tim ili organizacija; ne smije se desiti da su u jednome periodu obavlja gomila posla a u drugom da se ništa ne radi. Slika 5. prikazuje plan aktivnosti za godinu dana.

Slika 5. Plan aktivnosti (Ganttogram)

Aktivnost	1. Polovica godine						2. Polovica godine						Zadužen za provedbu
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Aktivnost 1.1.	■	■	■										XY
Aktivnost 1.2.			■	■	■	■							XY
Aktivnost 1.3.					■	■	■	■	■	■	■		XY
Aktivnost 2.1.	■	■	■	■			■	■	■	■			XY
Aktivnost 2.2.					■	■	■	■	■	■	■	■	XY

Izvor: Bešlić B. et al., *Upravljanje EU projektima*, Zagreb, Tim4Pin, 2014., str. 90

Planiranje troškova izradom proračuna

U projektima postoji nekoliko kategorija troškova koje je potrebno poznavati, a to su dopušteni (prihvatljivi) i nedopušteni (neprihvatljivi) troškovi projekta. Dopušteni (prihvatljivi) troškovi projekta označeni su u uputama za prijavitelje. Takvi troškovi mogu ući u proračun projekta i za njih će se moći tražiti sredstva iz ESI fondova. Nedopušteni (neprihvatljivi) troškovi projekta označeni su u Uputama za prijavitelje kao troškovi koji ne mogu ući u proračun projekta i za koje se ne mogu tražiti sredstva iz ESI fondova. Katkad će ugovorno tijelo zatražiti da takvi troškovi uđu u tablice proračuna, ali ih svejedno neće priznati u projektu. Troškovi trebaju biti realni i zasnivati se na istraživanju tržišta, internetom ili slanjem upita za ponudu tvrtkama koje se bave pružanjem usluga ili nabavom određenih roba. Ukupan trošak mora biti u granicama naznačenoj u natječajnoj dokumentaciji.

²⁵ Bošnjak N. op cit. str. 46

Faza provedbe ili implementacije

Ova faza povezana je s odobrenjem projekta koje je dalo provedbeno tijelo ili donator kojima ste projekt prijavili.

Odnosi se na samu provedbu projekta, način na koji se projekte aktivnosti provode, rezultati ostvaruju i pridonose postignuću glavnog cilja i sporednih ciljeva projekta.

„Pravovremena provedba odnosi se na poštivanje rokova planiranih projektom u odnosu na aktivnosti koje se žele provesti, a uspješnost implementacije procjenjuje se rezultatima i zacrtanim pokazateljima koji su dokaz realizacije rezultata i postizanja ciljeva projekta.“²⁶

Faza praćenja provedbe projekta, evaluacije i vrednovanje

Praćenje ili monitoring projekta proces je koji se provodi tijekom cijelog procesa provedbe projekta, pri čemu se prati provedba u odnosu na prvotno zacrtani vremenski tijek provedbe, dinamika postizanja rezultata, doprinos ciljevima.

Evaluacija se može provoditi periodično tijekom projekta. Informacije se prikupljaju na različite načine, primjerice putem evaluacijskih upitnika, anketa, razgovora s korisnicima, dionicima, suradnicima, partnerima, fokus grupama. Provode se i djelomične evaluacije (nakon završenih ključnih faza) kako bi se mogla pratiti provedba u svima fazama, a na kraju projekta obično se provodi završna evaluacija koja objedinjuje provedbu cijelog projekta.

„Evaluacija se provodi kako bi se ispitala uspješnosti u provedbi projekta u odnosu na relevantnost, učinkovitost, održivost i djelotvornost projektnih postignuća. Konačni je cilj evaluacije učenje na pogreškama i unapređenje kvalitete provedbe te realna procjena učinkovitosti i isplativosti projekta.“²⁷

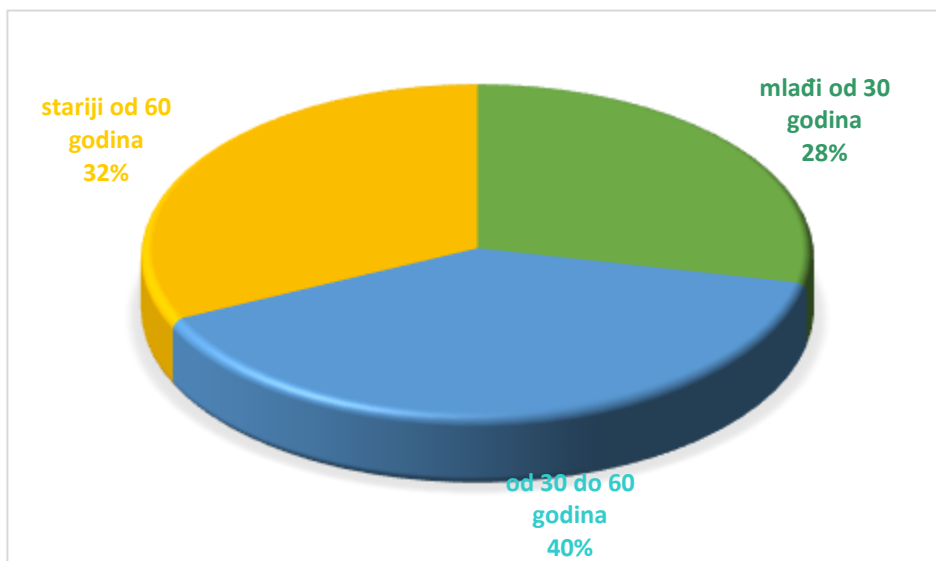
²⁶ Bošnjak N. op. cit. str. 53

²⁷ Ibidem str. 23

3 OBILJEŽJA OPĆINE SVETVINČENAT

„Općina Svetvinčenat nalazi se u južnom dijelu središnje Istre, ukupne površine od 79,74 km², s 2.179 stanovnika u 2021. godini.“²⁸

Graf 1. Stanovništvo općine Svetvinčenat 2021. godine prema tri dobna razdoblja

Izvor: DZS (26.09.2022.)

Osnovana je konstituiranjem Vijeća Općine Svetvinčenat 14. svibnja 1993.

Područje Općine Svetvinčenat čini područje devetnaest statističkih naselja: Bibići, Bokordići, Boškari, Bričanci, Butkovići, Cukrići, Čabrunići, Foli, Juršići, Kranjčići, Pajkovići, Peresiji, Pusti, Raponji, Režanci, Salambati, Smoljanci i Svetvinčenat, koje se sastoji od pedeset i pet građevnih područja naselja.

²⁸Općina Svetvinčenat: <https://svetvincenat.hr/opce-informacije/> (02.08.2020.)

3.1 Povijest Svetvinčenta

Svetvinčenat, Savičenta, San Vincenti, tri naziva istog mjesta, kojima je polazište u imenu zaštitnika, hispankog mučenika sv. Vincencija i istoimenoj opatiji oko koje se razvio gradić.

„Počeci Svetvinčenta najčešće se vežu uz benediktince iz Ravenne, čija se jedna zajednica u 6. st. naselila na tom prostoru bogatom drvom. To je područje bilo, kao što je i danas, bez vodenih tokova, pa je opatija podignuta u blizini jedne lokve, koja je isušena tek prije nekoliko godina.“²⁹ Područje je dobilo na važnosti kao granica između triju biskupija: porečke, pulske i pićanske.

U razdoblju između Prvog i Drugog svjetskog rata Svetvinčenat se je nalazio pod talijanskom vlašću. Porazom Osovine i uspostavom Republike Jugoslavije dolazi do egzodusa mnogih talijansko i istro – venetskih obitelji. U 90-tim godina nakon raspada Jugoslavije državni suverenitet ovog prostora ostvaruje se kroz novostvorenu Hrvatsku Državu.

3.2 Prirodne i zemljopisne značajke

„Svetvinčenat je naselje smješteno na cesti koja od Vodnjana vodi ka Pazinu, i sjedište je istoimene općine. Nalazi se na 45°5'N;13°53'E; te na 310 m nadmorske visine.“³⁰

Općinu Svetvinčenat može se smatrati tipičnim područjem takozvane „Crvene Istre“, odnosno središnjeg istarskog ravnjaka, s reljefom blage dinamike bez istaknutih morfoloških jedinica (cjelina), ali s brojnim kršnim fenomenima (jamama, vrtačama, lokvama, kamenjarima).

Poljoprivredni prostor na području općine Svetvinčenat smješten je na unutarnjem dijelu jugozapadne zaravni porečko – pulske ploče. Na temelju prirodnih uvjeta gotovo je homogen. Od poljoprivrednih kultura koje se uzgajaju, dominira vinova loza i maslina od višegodišnjih kultura, te povrće i ratarske kulture, a u stočarskoj proizvodnji ovčarstvo. Područje općine Svetvinčenat ima submediteransku klimu.

²⁹ Ciuffard A., Svetvinčenat: Kratka povijest, *Vjesnik Istarskog arhiva*, vol. 6 – 7, 1996. – 1997., No 1., str. 67

³⁰ Općina Svetvinčenat, prirodne i zemljopisne značajke: <http://svetvincenat.hr/prirodne-i-zemljopisne-znacajke/> (02.08.2020.)

3.3 Kulturna baština

Kaštel Morosini Grimani

Preko gotovo cijele strane gradskog trga proteže se kameni kaštel Morosini – Grimani prikazan na slici 6., najsačuvaniji kaštel u Istri i najveća građevina u Svetvinčentu koja već stoljećima predstavlja simbol samog mjesta. „Prva tvrđava je bila sagrađena još početkom 13. stoljeća, no burne godine ratovanja su za posljedice imale često uništavanje, zatim obnavljanje i promjenu izgleda kaštela, a osim izgleda mijenjali su se i vlasnici posjeda.

Slika 6. Kaštel Morosini Grimani

Primat RD, KuTERRA: <https://www.primat-rd.hr/obnovljena-palaca-kastel-morosini-grimani-u-istri/>
(06.09.2022.)

Sadašnji oblik građevina dobiva 1589. godine, kada Marino Grimani obnavlja spaljeni kaštel po nacrtu venecijanskih arhitekata Scamozzija i Campagne.³¹

U posljednjih desetak godina znatan je trud uložen u obnovu i uređenje kaštela Morosini Grimani kako pokretača razvoja cijelog mjesta.

³¹ Općina Svetvinčenat, kulturna baština: <https://svetvincenat.hr/kulturna-bastina/> (03.08.2020.)

Gradski trg i loža

Na južnom dijelu gradskoga trga nalazi se gradska loža iz 18. stoljeća s otvorenim trijemom i šest arkada s elegantnim lukovima prikazana na slici 7.

Slika 7. Gradska loža

Izvor: autor

Svetvinčentski trg, pučkog naziva Placa prikazan na slici 8., u velikom dijelu sačuvao je autentični renesansi izgled. „Trg trapezoidnoga tlocrta okružen je kaštelom s kulama i palačom, župnom crkvom Marijina navještenja, gradskom ložom te nizom renesansnih kuća iz 16. stoljeća, a u središtu se nalazi gradska šterna (cisterna) u klesanom kamenu, sagrađena 1808. godine od priloga puka.“³²

Slika 8. Svetvinčentski trg Placa

Izvor: autor

³² Općina Svetvinčenat, kulturna baština: <https://svetvincenat.hr/kulturna-bastina/> (03.08.2020.)

Crkve

Na području Općine Svetvinčenat smještene su brojne crkvene građevine:

- Crkva Navještenja Marijina

Župna crkva Navještenja Marijina prikazana na slici 9. građena je početkom 16. stoljeća iz domaćeg klesanog kamena. „Iako se još ne zna točno vrijeme nastanka crkve, a ni ime arhitekta, po nekim sličnim arhitektonskim detaljima izvedenim u Istri može se zaključiti kako je njezina gradnja počela najkasnije krajem 15. stoljeća, te je dovršena do 1529. godine kada umire Pietro Morosini, čiji se inicijali nalaze na grobovima isklesanim na pročelju crkve.“³³

Slika 9. Crkva Navještenja Marijina

Izvor: autor

- Crkva sv. Vincenta

Crkva sv. Vincenta nekoć je bila opatijska i župna crkva, a potječe iz 12. stoljeća. Unutrašnjost crkve Sv. Vincenta oslikana je biblijskim prizorima, scenama iz života Sv. Vincenta i drugih svetaca te kalendarskim prikazima radova po mjesecima.

- Crkva sv. Katarine

Crkva posvećena svetoj Katarini nalazi se na istočnom izlazi iz mjesta i primjer je pučke romanike u Istri. „Datira iz 14. stoljeća, a oslikana je freskama s početka 15. stoljeća. Freske u crkvi Sv. Katarine raspoređene su duž sjevernog, južnog i zapadnog zida kapele i predstavljaju ciklus posvećen legendi o ovoj svetici.“³⁴

³³ Općina Svetvinčenat, kulturna baština: <https://svetvincenat.hr/kulturna-bastina/> (03.08.2020.)

³⁴ Turistička zajednica Općine Svetvinčenat: <http://tz-svetvincenat.hr/freske/> (03.08.2020.)

- Crkva sv. Antuna Opata

Odmah do gradskoga trga nalazi se crkva sv. Antuna Opata. Ova je crkva nepravilnog tlocrta i pripada gotičkoj pučkoj arhitekturi. U unutrašnjosti crkve nalazi se drveni kip sveca, rad domaćeg majstora iz 14. stoljeća.

- Crkva sv. Roka

„Crkva sv. Roka iz 1622. godine nalazi se u sjeverozapadnom dijelu Svetvinčenta i predstavlja tip srednjovjekovne istarske arhitekture.“³⁵

- Crkva Blažene Djevice Marije od Zdravlja

„Crkva Blažene Djevice Marije od Zdravlja usred Smoljanaca izgrađena je u 18. stoljeću, a obnovljena je 1965. godine.

- Crkva sv. Germana

Crkva svetog Germana biskupa u naselju Režanci, izgrađena je u 7. stoljeću, a služila je kao kapelanska crkva za naselje Režance i Štokovce.“³⁶

- Crkva Blažene Djevice Marije „od triju kunfini“

Crkva Blažene Djevice Marije „od triju kunfini“ smještena je nedaleko od sela Boškari poznata po tromeđu između Barbana, Vodnjana i Svetvinčenta na kojoj se nalazi. Izgrađena je u 7. stoljeću, a prema predaji postojala je u doba prvog vala hrvatskog doseljenja u 7. stoljeću.

Osim postojećih zaštićenih sakralnih objekata, postoji popis od deset srušenih i nestalih sakralnih objekata na području općine Svetvinčenat.

³⁵ Turistička zajednica Općine Svetvinčenat: <http://tz-svetvincenat.hr/freske/> (03.08.2020.)

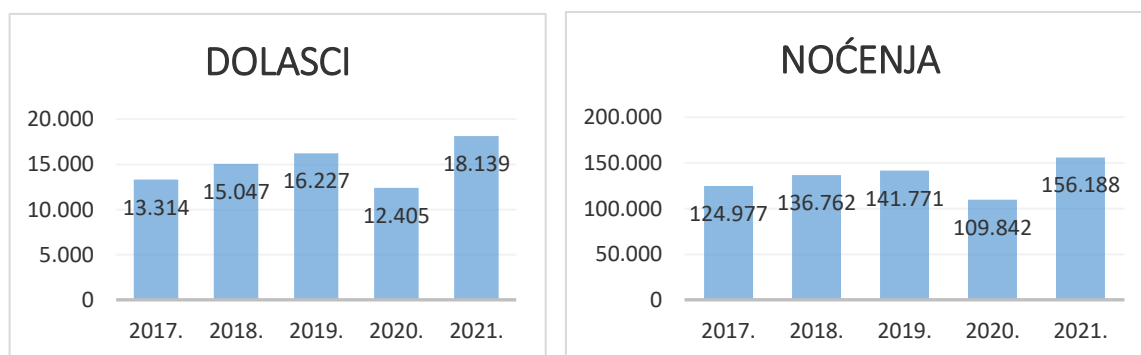
³⁶ Strateški razvojni program Općine Svetvinčenat 2014. – 2020.: <http://svetvincenat.hr/wp-content/uploads/2014/07/STRATE%C5%A0KI-RAZVOJNI-PROGRAM-OP%C4%86INE-SVETVIN%C4%8CENAT-2014-2020.pdf> (PDF 05.08.2020.)

3.4 Turizam

Bogata povijest te kulturna materijalna i nematerijalna baština doprinose razvoju ovog malog središta u Istri. Na grafu 2. možemo vidjeti kontinuirani rast dolazaka i noćenja turista u periodu od 2017. do 2021. izuzet 2020. godine. Početkom 2020. pojavila se pandemija korona virusa. Radi uvedenih epidemioloških mjera u 2020. godini došlo je do zatvaranja granica što se značajno odrazilo na smanjenje broja posjetitelja.

U prosjeku turisti borave u općini Svetvinčenat 8 do 9 dana.

Graf 2. Statistika turističkih dolazaka i noćenja za razdoblje od 2017. do 2021. godine

Izvor: Turistička zajednica općine Svetvinčenat

„Ulaganjem u stvaranje dodatne turističke ponude nastoji se razvijati kulturni, povijesni, vjerski i ruralni turizam temeljem na tradicijskim i autentičnim elementima lokalnog graditeljstva i očuvanju kulturne baštine, eno i gastro turizam, aktivni odmor u prirodi, te stvaranje centara cjelogodišnjeg planinskog i sportskog turizma, biciklističkih i pješačkih staza, tematskih ruta, suvremeno opremljenih kongresnih centara i centara za posjetitelje.“³⁷

Općina Svetvinčenat oživljava turističku ponudu kroz razne manifestacije. Na glavnom trgu održava se već tradicionalni Festival plesa i neverbalnog kazališta, Festival sira, Srednjovjekovni festival, Mrkat istrijskega dela, zatim predstave u izvedbi Istra inspirit-a, Festival sira i Izbor najkoze, Fešta mladega vina i drugi.

³⁷ Općina Svetvinčenat, turizam: <https://svetvincenat.hr/turizam-na-podrucju-svetvincenta/> (05.08.2020.)

3.5 Poduzetništvo

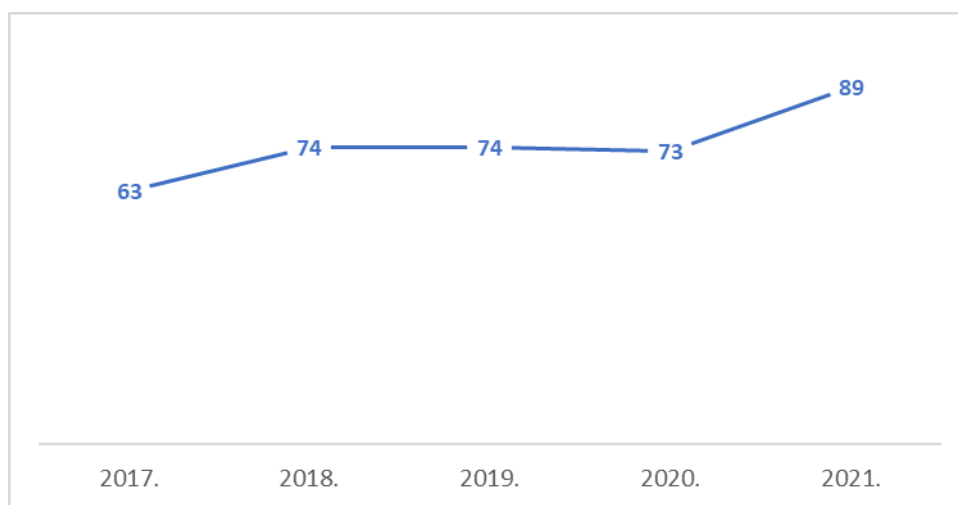
„Industrijska zona Bibići nalazi se na južnom ulazu u Svetvinčenat, u mjestu Bibići. Prostire se na 27.000 kvadratnih metara, te ima riješenu komunalnu infrastrukturu što podrazumijeva: vodu, struju, telefon.“³⁸ Nije riješena komunalna i plinska infrastruktura što predstavlja određenu prepreku značajnijem razvoju poduzetništva u zoni.

U industrijskoj zoni trenutno aktivno djeluje 13 poslovnih subjekata s oko 45 zaposlenih osoba.

Osim Industrijske zone koja se nalazi u Bibići, na području Općine djeluje mnoštvo privatnih obrta, poduzeća i obiteljskih poljoprivrednih gospodarstva.

Na području općine Svetvinčenat u 2017. godini djelovale su 63 tvrtke. Iz grafa 3. vidljivo je da se taj broj iz godine u godinu lagano povećavao, te je u 2021. zabilježeno 89 aktivnih tvrtki.

Graf 3. Broj aktivnih tvrtki na području općine Svetvinčenat u periodu od 2017. do 2021. godine

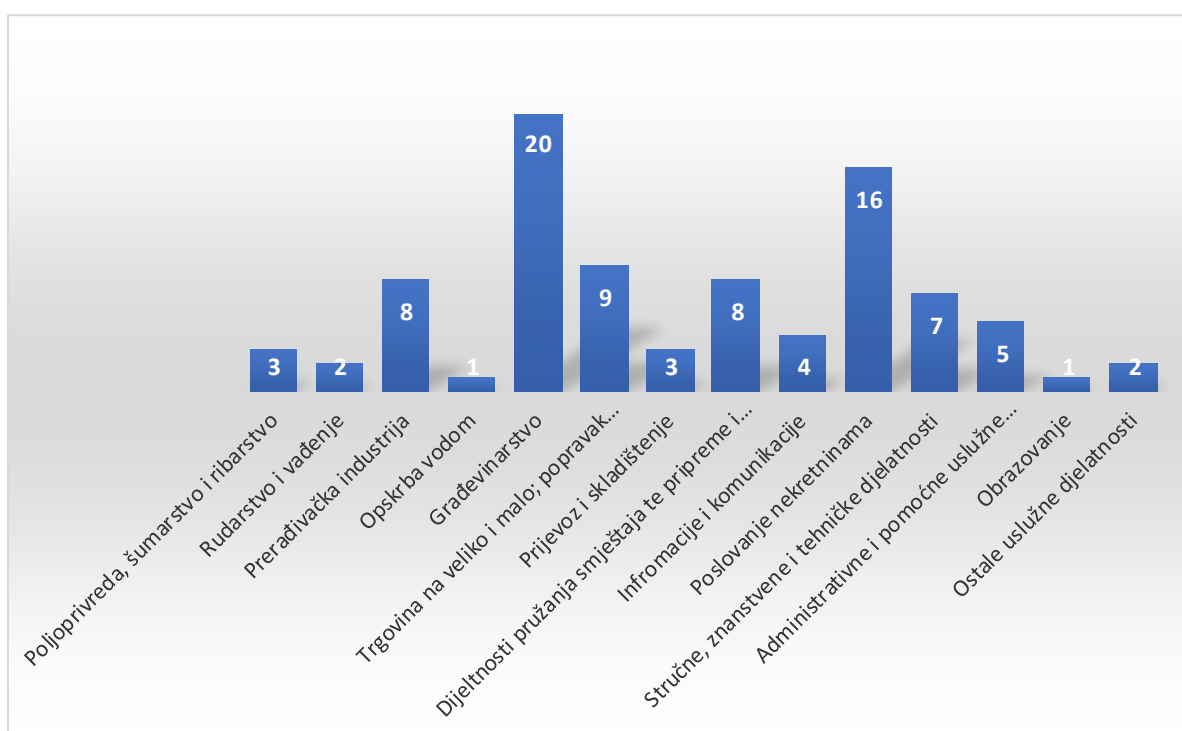

Izvor: Hrvatska gospodarska komora: <https://digitalnakomora.hr/e-gospodarske-informacije/poslovne-informacije/vodici> (26.09.2022.)

³⁸ Općina Svetvinčenat, turizam: <https://svetvincenat.hr/turizam-na-podrucju-svetvincenta/> (05.08.2020.)

Iz grafa 4. možemo vidjeti da se najveći broj tvrtki u općini Svetvinčenat bavi građevinarstvom i poslovanjem nekretninama, te zajedno čine 41% svih tvrtki na području općine Svetvinčenat. Zatim slijedi trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala sa zastupljenosti od 10%. Prerađivačka industrija i djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane zajedno čine 18% svih tvrtki koje svoje djelatnosti obavljaju na području općine.

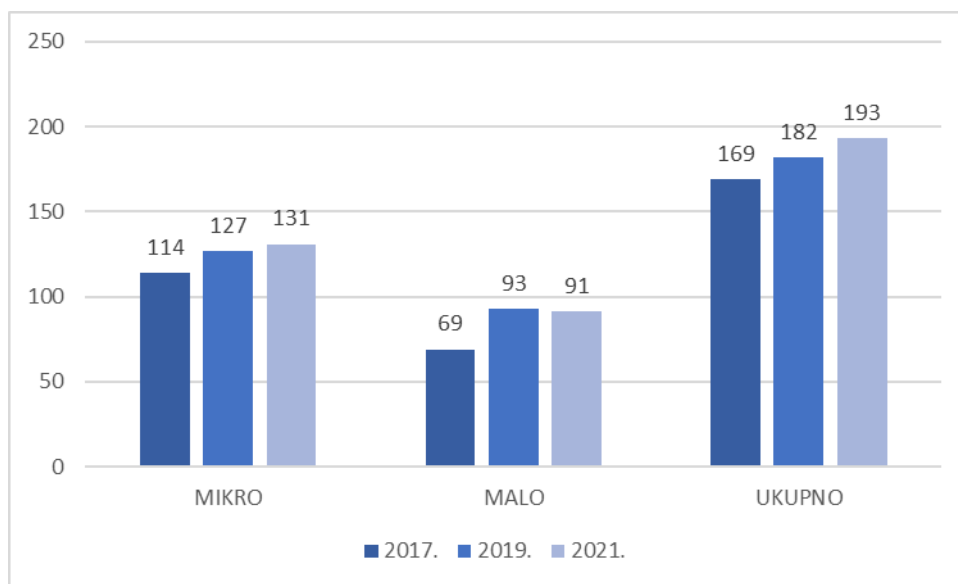
Graf 4. Struktura tvrtki prema djelatnostima na području općine Svetvinčenat u 2021. godini

Izvor: Hrvatska gospodarska komora: <https://digitalnakomora.hr/e-gospodarske-informacije/poslovne-informacije/vodici> (26.09.2022.)

U općini Svetvinčenat djeluju mikro i male tvrtke. Na grafu 5. vidimo rast broj zaposlenih u mikro i malim tvrtkama u periodu od 2017. do 2021. godine.

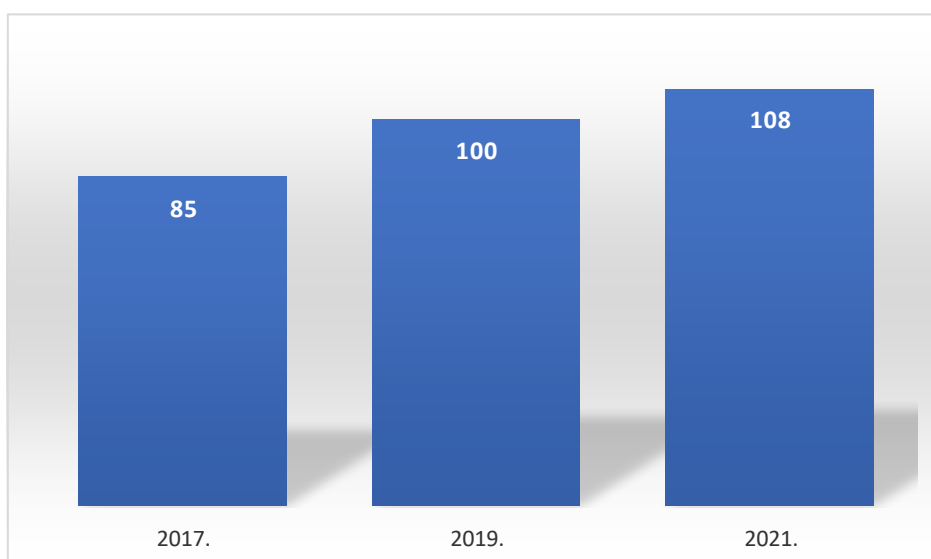
Graf 5. Broj zaposlenih u mikro i malim tvrtkama na području općine Svetvinčenat u periodu od 2017. do 2021. godine

Izvor: Hrvatska gospodarska komora: <https://digitalnakomora.hr/e-gospodarske-informacije/poslovne-informacije/vodici> (26.09.2022.)

Na grafu 6. prikazano je povećanje broja OPG-ova na području općine Svetvinčenat u razdoblju od 2017. godine do 2021. godine s 85 na 108.

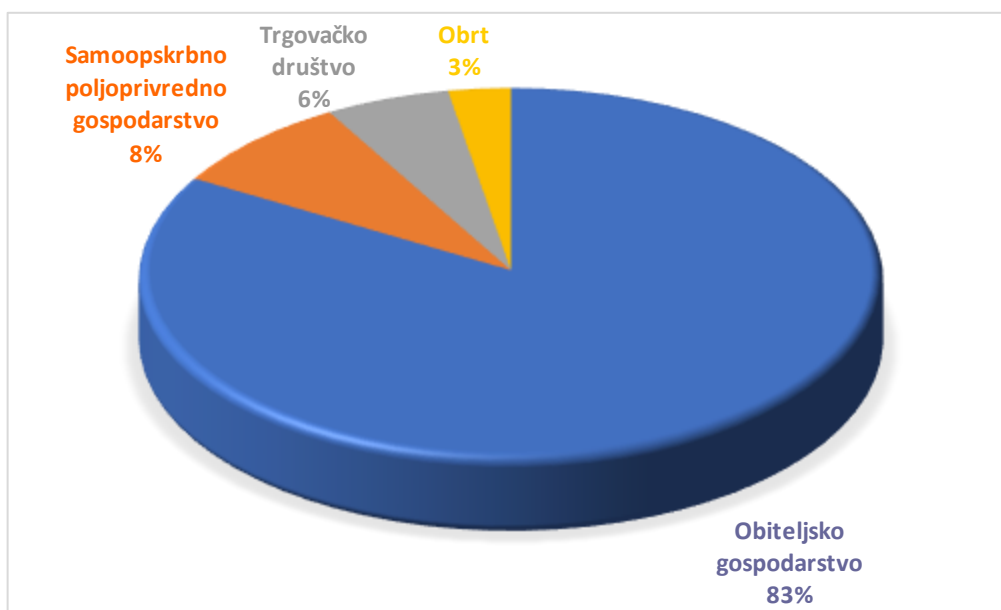
Graf 6. Broj OPG-ova na području općine Svetvinčenat u periodu od 2017. godine do 2021. godine

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju: <https://www.aprrr.hr/upisnik-poljoprivrednika/> (11.10.2022.)

Graf 7. prikazuje nam OPG-ove prema tipu gospodarstva u 2021. godini.

Graf 7. OPG-ovi prema tipu gospodarstva u 2021. godini

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju: <https://www.apprrr.hr/upisnik-poljoprivrednika/> (11.10.2022.)

Iz grafa 7. vidljivo je da na području Svetvinčenta prevladava obiteljsko gospodarstvo s 83% (90 OPG-ova), slijedi samoopskrbno poljoprivredno gospodarstvo s 8% (9 OPG-ova), trgovačko društvo s 6% (6 OPG-ova) i obrt s 3% (3 OPG-ova).

Na području općine Svetvinčenat ne djeluju zadruge.

3.6 Sport i rekreacija

„Na području općine Svetvinčenat djeluje šest sportskih udruga:

- Nogometni klub Smoljanci sloboda
- Boćarski klub Režanci
- Boćarski klub Svetvinčenat
- Pljočkarski klub Radigoza
- Biciklistički klub AXA³⁹

³⁹ Strateški razvojni program Općine Svetvinčenat 2014. – 2020.: <http://svetvincenat.hr/wp-content/uploads/2014/07/STRATE%C5%A0KI-RAZVOJNI-PROGRAM-OP%C4%86INE-SVETVIN%C4%8CENAT-2014-2020.pdf> (05.08.2020.)

Duži niz godina u općini Svetvinčenat djeluje Mediteranski plesni centar (MPC). MPC je mjesto koncipiranja i provedbe idejnih zamisli, umjetničkih projekata te raznolikih edukativnih programa. MPC utemeljen je na mjestu bivšeg kulturnog doma Svetvinčenat te je zamišljen kao vrsta partnerstva između lokalne uprave (Općina Svetvinčenat) koja osigurava infrastrukturu, i neprofitnog društvenog segmenata; umjetničke organizacije ZPA koja osigurava programski sadržaj. „Vizija Mediteranskog plesnog centra u budućnosti je izrastanje u jedinstven regionalni istraživački plesni centar s međunarodnim značenjem, koji će utjecati i doprinijeti novim znanjima i vještinama u plesnoj umjetnosti te sudjelovati u kreiranju i redefiniranju hrvatske plesne prakse.“⁴⁰

3.7 Proračun općine Svetvinčenat

Proračun se izrađuje na temelju smjernica Vlade RH i uputa Ministarstva financija o makroekonomskim pokazateljima za proračunsko razdoblje. Proračun donosi Općinsko vijeće Svetvinčenat. Proračun se sukladno zakonu mora donijeti najkasnije do konca tekuće godine za sljedeću godinu, prema prijedlogu, kojeg utvrđuje općinski načelnik i dostavlja predstavničkom tijelu na usvajanje.

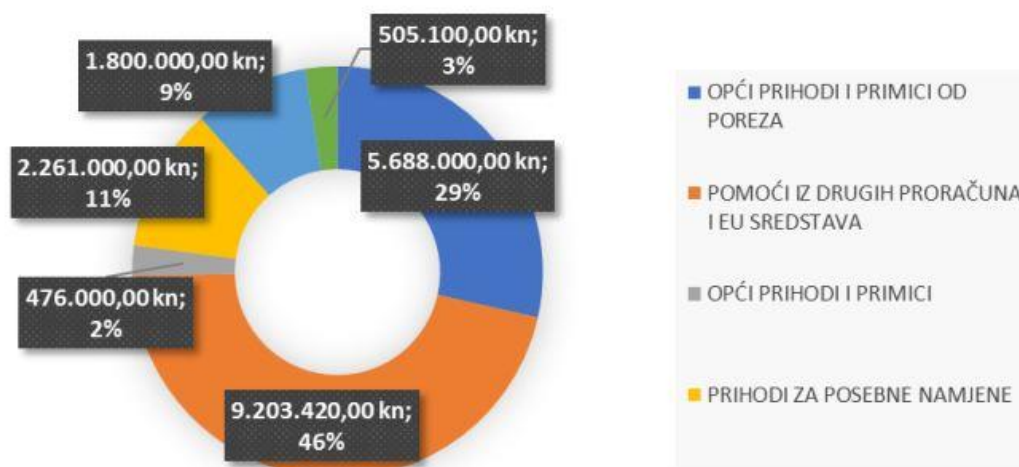
Proračun općine Svetvinčenat financira se iz različitih izvora:

- Pomoć iz drugih proračuna (državnog, županijskog, proračun EU)
- Poreznih i javnih davanja (lokalni, zajednički porezi)
- Donacija

Prihodi i primici proračuna za 2022. godinu prema izvorima financiranja prikazani su na grafu 8.

⁴⁰ Općina Svetvinčenat, Mediteranski plesni centar: <http://svetvincenat.hr/mediteranski-plesni-centar/> (04.10.2020.)

Graf 8. Prihodi i primici proračuna općine Svetvinčenat za 2022. godinu prema izvorima financiranja

Izvor: Proračun općine Svetvinčenat: <http://svetvincenat.hr/wp-content/uploads/2022/02/Proracun-u-malom-Opcline-Svetvincenat-za-2022.pdf> (25.09.2022.)

Iz grafa 8. je vidljivo da u ukupnoj strukturi prihoda i primitaka, najveći udio imaju Pomoći iz drugih proračuna i EU sredstava koji čine 46%. Najviše se ističu EU sredstva za planirani projekt Izgradnje sportske dvorane u Svetvinčentu, te projekt Revitalizacije zaštićene renesansne jezgre Svetvinčenta.

Slijede opći prihodi i primici od poreza koji čine 29%, kod kojih najveći udio čine prihodi od poreza i prirez na dohodak, te porez na promet nekretnina.

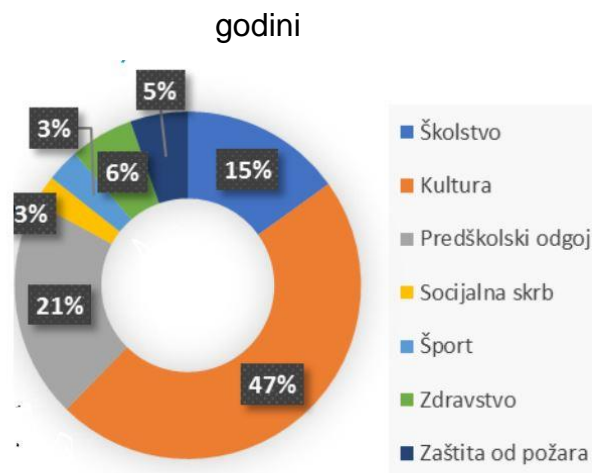
Prihodi od posebne namijene čine 11% u ukupnim prihodima; tu ubrajamo prihod od imovine, te prihod od administrativnih pristojbi po posebnim propisima (komunalni doprinosi i naknade, pristojbe i naknade za održavanje groblja i dr.). 9% u strukturi čine prihodi od nefinancijske imovine u koje spadaju prihodi od prodaje građevinskog zemljišta, te naknade za korištenje grobnih mjesta. Proračunski korisnik općine Svetvinčenat je Dječji vrtić Balončić, te su njegovi vlastiti i namjenski prihodi i rashodi uključeni u proračun. U strukturi prihoda, prihodi za posebne namjene, namijenjeni Dječjem vrtiću čine 3%. U općim prihodima i primicima koji čine 2% izdvajaju se prihodi od zakupa nekretnina, te turističke pristojbe.

Planirani rashodi i izdaci općine Svetvinčenat u 2022. godini su:

- Rashodi i izdaci za društvene djelatnosti u iznosu od 10.364.715,00 kn
- Rashodi i izdaci za gospodarske djelatnosti u iznosu od 6.233.000,00 kn
- Rashodi i izdaci za komunalnu djelatnost u iznosu od 4.355.942,00 kn

Rashodi i izdaci za društvene djelatnosti u 2022. godini prikazani su na grafu 9.

Graf 9. Planirani rashodi i izdaci općine Svetvinčenat za društvene djelatnosti u 2022.

Izvor: Proračun općine Svetvinčenat: <http://svetvincenat.hr/wp-content/uploads/2022/02/Proracun-u-malom-Opcine-Svetvincenat-za-2022.pdf> (25.09.2022.)

Najveći udio od 47% u strukturi rashoda i izdataka čini kultura, a odnosi se na rashode financiranja kulturno umjetničkih udruga, društvenih djelatnosti, zaštitu kulturnog dobra, organizaciju manifestacija, te razne nacionalne i EU projekte na području kulture.

Predškolski odgoj čini 21% rashoda i izdataka općine, a odnosi se na sredstva za plaćanje djelatnika dječjeg vrtića, subvencioniranje smještaja djeca u ostalim vrtićima, ostale potpore za djecu predškolske dobi, te sufinanciranje projekta Morske školjke u Svetvinčentu. Školstvo čini 15% ukupnih rashoda a odnosi se na financiranje osnovnoškolskog obrazovanja (produženi boravak, školskih programa u školi Juršići i Svetvinčenat i sl.), srednjoškolskog obrazovanja (autobusne karte), visokoškolskog obrazovanja (stipendije). Na zdravstvo i socijalnu skrb otpada 9% rashoda i izdataka općine, a odnosi se na sufinanciranje redovne djelatnosti time Hitne medicinske pomoći, tima Crvenog križa, programa pomoći i njege u kući, novogodišnji paketi umirovljenicima, pomoć za novorođenčad i slično.

3.8 Strateški ciljevi razvoja općine Svetvinčenat

Strateški ciljevi razvoja općine Svetvinčenat sadrže konzistentan i sažet opis očekivanih ishoda s jasno izraženim i mjerljivim postignućima koja proizlaze iz vizije. Unutar svakog cilja definirani su razvojni prioriteti.

„Strateški razvojni ciljevi Općine Svetvinčenat su:

1. Visok društveni standard za sve žitelje, ujednačen prostorni razvoj i efikasna lokalna administracija.
2. Jačanje konkurentnosti i diverzifikacije ruralnih gospodarskih aktivnosti s posebnim naglaskom na razvoj poljoprivrednih gospodarstva, obrta i uslužnih djelatnosti.
3. Razvoj različitih oblika turizma na ruralnom području s naglaskom na valorizaciju kulturnog i tradicijskog naslijeđa.
4. Razvoj komunalne infrastrukture.
5. Očuvanje okoliša i bioraznolikosti, korištenje obnovljivih izvora energije i energetska učinkovitost.“⁴¹

Strateški cilj 1: Visok društveni standard za sve žitelje, ujednačen prostorni razvoj i efikasna lokalna administracija

Općina Svetvinčenat treba koristiti vanjske stručne pomoći i kontinuirano jačati postojeće kapacitete lokalne administracije. Privlačenje sredstava iz ESI fondova zahtjeva dobro i na vrijeme pripremljene razvoje projekte. Projekti trebaju biti pripremljeni s pratećom dokumentacijom do razine same prijave tako da nakon objavljenih natječaja preostaje formalno usklađivanje.

Unaprjeđenje kvaliteta života, rada i odmora s ciljem razvoja Općine Svetvinčenat kao mjesta ugodnog življenja podrazumijeva dodatna ulaganja u razvoj i poboljšanje obrazovne, zdravstvene, socijalne, kulturne i sportske infrastrukture.

Rješenje imovinsko-pravnih odnosa za sve vrste nekretnina u vlasništvu Općine Svetvinčenat važna su institucionalna pretpostavka investiranja u gospodarstvo i infrastrukturu, izrade i prijave projekta za fondove te upravljanja prostorom općine.

⁴¹ Strateški razvojni program Općine Svetvinčenat 2014. – 2020.: <http://svetvincenat.hr/wp-content/uploads/2014/07/STRATE%C5%A0KI-RAZVOJNI-PROGRAM-OP%C4%86INE-SVETVIN%C4%8CENAT-2014-2020.pdf> (08.08.2020.)

- Prioritetna područja strateškog cilja 1: razvoj društvene infrastrukture i unaprjeđenje ljudskih potencijala (potrebna je kontinuirana briga o svim društvenim skupinama i opći društveni razvoj zajednice izgradnjom, obnovom i opremanjem obrazovnih, socijalnih i zdravstvenih ustanova), odgovorno planiranje i upravljanje prostorom u funkciji kontroliranog društvenog i gospodarskog razvoja, te jačanje kapaciteta i učinkovitosti institucijskog okruženja (potrebna je bolja koordinacija i suradnja, kako međusobna tako i s predstavnicima gospodarskog i civilnog sektora)

Strateški cilj 2: Jačanje konkurentnosti i diverzifikacije ruralnih gospodarskih aktivnosti s posebnim naglaskom na razvoj poljoprivrednih gospodarstva, obrta i uslužnih djelatnosti

Strateški cilj 2. usmjeren je na stvaranje uvjeta u kojima će gospodarski subjekti na području Općine Svetvinčenat djelovati efikasnije i profitabilnije, poštujući standarde Europske unije u pogledu zaštite okoliša, zdravlja biljaka i životinja, zdravstvene ispravnosti i kakvoće proizvoda, sigurnosti na radu i drugo. Ostvarenje cilja temelji se na komparativnim prednostima kao što su dostupnost kvalificirane radne snage, postojeća infrastruktura, postojanje prirodnih resursa, znanstvene i stručne ustanove u okruženju. Kako bi komparativne prednosti postale konkurentske potrebno je unaprijediti niz ključnih faktora: utjecati na implementaciju novih tehnologija i inovaciju u razvoju proizvoda i usluga, privući investicije u kapitalnu opremu, zemljište, nekretnine i infrastrukturu, te strukovnu i obrazovnu strukturu lokalnog stanovništva prilagoditi potrebama poslodavaca u bližem okruženju. Međutim, planiranje i kreiranje gospodarskog razvoja ni u kojem slučaju ne smije se provoditi na uštrb postojeće razine očuvanosti prirodnih resursa i okoliša.

Najveći razvojni fondovi Europske unije usmjereni su prema ruralnim područjima jer su ruralnim područjima potrebna relativno mala ulaganja za revitalizaciju i diversifikaciju djelatnosti koje značajno doprinose povećanju kvalitete života, stvaranju novih radnih mjesta i očuvanju baštine.

- Prioritetna područja strateškog cilja 2: razvoj konkurentnog gospodarstva temeljenog na novim tehnologijama, poslovnom povezivanju i marketinškoj strategiji (općina Svetvinčenat opredijelila se za multi sektorski razvoj s usmjerenjem na obrt i malo poduzetništvo, poljoprivredu i prehrambenu industriju s primjenom suvremenih tehnologija, selektivne oblike turizma, inovacija i znanja), održiv razvoj ruralnog prostora putem potpora manjim projektima proizvodnje i pružanja usluga u poljoprivrednom i nepoljoprivrednom sektoru, restrukturiranje i dostizanje standarda Europske unije putem ulaganja u poljoprivredna gospodarstva (usmjerenost na unaprjeđenje i razvoj komercijalnih poljoprivrednih proizvođača), te poticanje istraživanja i razvoja novih proizvoda veće dodane vrijednosti

Strateški cilj 3: Razvoj različitih oblika turizma na ruralnom području s naglaskom na valorizaciju kulturnog i tradicijskog naslijeđa

Svrha strateškog cilja 3. je razvoj novih oblika turizma, izgradnja nove i uređenje postojeće turističke infrastrukture, edukacija kadrova u turizmu i promocija turističkih sadržaja i destinacije.

U svijetu raste potražnja za specifičnim i novim oblicima turizma kao što su kulturni turizam, ekoturizam, održivi turizam, tematski turizam, vjerski turizam, avanturistički turizam i sl.

Samo međusobnim povezivanjem turističke djelatnosti s poljoprivredom, ekološkom proizvodnjom i ponudom alternativnih usluga područje općine moći će se kvalitetno razvijati. Na području općine postoji bogatstvo prirodnih, kulturnih i programskih sadržaja koji omogućavaju još intenzivniji razvoj postojeće turističke djelatnosti.

- Prioritetna područja strateškog cilja 3 su: održivo upravljanje i valorizacija kulturne baštine, te na ruralnom prostoru razvoj selektivnih oblika turizma (poput agroturizma, biciklističkog, gastronomskog, vinskog, lovnog, izletničkog, pustolovnog i ostalih oblika turizma na bazi aktivnog odmora)

Strateški cilj 4: Razvoj komunalne infrastrukture

Općina je nadležna i odgovorna za investicije u društvenu i komunalnu infrastrukturu te je neophodna suradnja s užim i širim okruženjem u procesu planiranja i uređivanja sustava društvene i komunalne infrastrukture. Potrebna su cjelovita i održiva rješenja za rješavanje problematike opskrbe pitkom vodom, odvođenja i pročišćavanja otpadnih voda te gospodarenje otpadom. Daljnjim ulaganjem u infrastrukturu, modernizacijom prometnica, sanacijom odlagališta otpada i izgradnjom sustava gospodarenja otpadom, u skladu sa standardima Europske unije, dodatno se jačaju razvojni potencijali općine.

- Prioritetna područja strateškog cilja 4 su: razvoj sustava javne odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda i javne vodoopskrbe, razvoj i unaprjeđenje prometne infrastrukture, javne rasvjete i groblja, te izgradnja i održavanje protupožarnih putova i višenamjenskih cesta⁴²

Strateški cilj 5: Očuvanje okoliša i bioraznolikosti, korištenje obnovljivih izvora energije i energetska učinkovitost

U sklopu ovog strateškog cilja na području općine poticat će se obnova ili izgradnja infrastrukture potrebne za zaštitu okoliša, ali isto tako i mjere podizanja svijesti različitih skupina građana o njihovoj ulozi u zaštiti okoliša. Prostorno planiranje vrlo je važan instrument za regulaciju razvojnih procesa putem kojega općina može poboljšati svoje potencijale i međusobnu suradnju različitih nadležnih dionika i na taj način osigurati uravnotežen razvoj područja i integriran sustav zaštite okoliša.

⁴² Strateški razvojni program Općine Svetvinčenat 2014. – 2020.: <http://svetvincenat.hr/wp-content/uploads/2014/07/STRATE%C5%A0KI-RAZVOJNI-PROGRAM-OP%C4%86INE-SVETVIN%C4%86ENAT-2014-2020.pdf> (08.08.2020.)

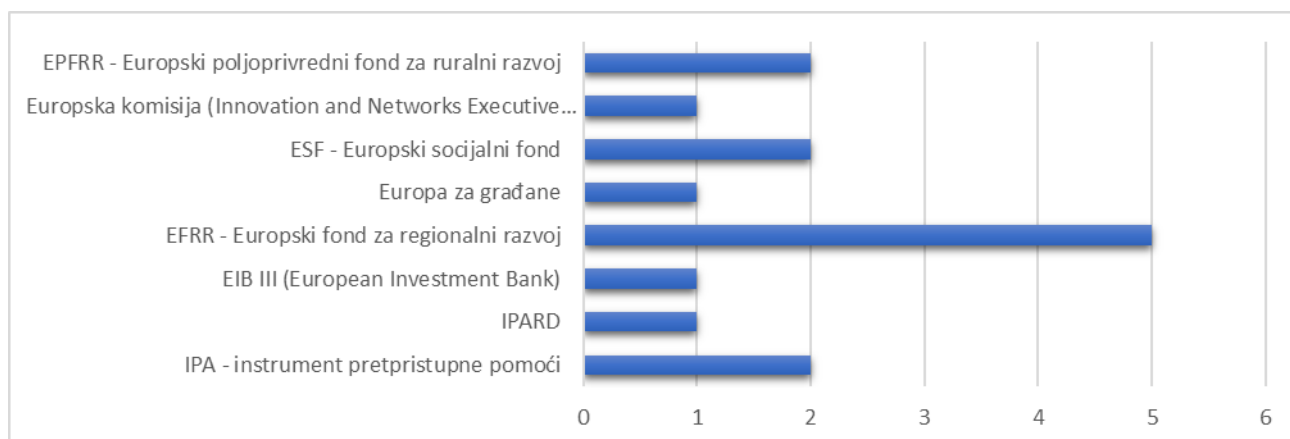
Očuvanje prirodne i biološke raznolikosti ima sve veću ulogu u gospodarskom razvoju. Općina će poticati očuvanje i unaprjeđenje postojeće biološke i krajobrazne raznolikosti sukladno principima održivog razvoja.

- Prioritetna područja strateškog cilja 5: održivo gospodarenje otpadom, održiv razvoj prirodnih resursa, zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti, te razvoj i promicanje korištenja obnovljivih izvora energije i energetska učinkovitost

4 PROJEKTI OPĆINE SVETVINČENAT FINANCIRANI IZ FONDOVA I PROGRAMA EUROPSKE UNIJE

Općina Svetvinčenat od 2009. godine uspješno povlači sredstva iz različiti EU izvora za projekte koje vlastitim proračunom ne bi uspjela financirati. Do danas općina Svetvinčenat povukla je više od 60.000.000,00 kn iz fondova EU. Najviše projekata (njih pet) provedeno je putem Europskog fonda za regionalni razvoj prikazanog na grafu 10. Iz Europskog fonda za regionalni razvoj povučen je i najveći iznos sredstava.

Graf 10. Projekti općine Svetvinčenat sufinancirani iz fondova i programa EU u razdoblju od 2009. – 2022. godine

Izvor: autor

Najveći dio provedenih projekata na području općine Svetvinčenat usmjeren je obnovi kulturne baštine kojom općina obiluje i koja može na direktan ili indirektan način pridonijeti otvaranju novih radnih mjesta.

Popis svi projekata financiranih sredstvima Europske unije na području općine Svetvinčenat u periodu od 2009. do 2022. godine prikazan je u tablici 2.

Tablica 2. Projekti općine Svetvinčenat financirani sredstvima Europske unije u periodu od 2009. do 2022. godine.

Naziv projekta	Program/ fond Europske unije	Postotak financiranja Europske unije u %	Vrijednost projekta	Vrijednost projekta za općinu Svetvinčenat	Razdoblje provedbe	Vodeći partner na projektu
REVITAS	IPA	85%	1.840.362,92 eura	187.604,83 eura	2009. - 2012.	Grad Kopar
	Cilj projekta: Zaustavljanje propadanja istarske unutrašnjosti					
RURAL DESIGN	IPA	85%	392.912,00 eura	71.100,00 eura	2015. - 2016.	Grad Vodnjan
	Cilj projekta: Osigurati podizanje kvalitete urbanog i ruralnog prostora, te izraditi metodologiju uređenja prostora					
Rekonstrukcija nerazvrstanih cesta	IPARD	100%	1.597.484,60 kn	1.597.484,60 kn	2014.	Općina Svetvinč enat
	Cilj projekta: Podizanje kvalitete života					
Izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda	EIB III	100%	1.500.000,00 kn bez PDV-a	1.500.000,00 kn bez PDV-a	2013. - 2014.	Općina Svetvinč enat
	Cilj projekta: Zaštita okoliša i olakšano odlaganje otpadnih voda domaćinstva					
KulToruSpirit	EFRR	72,67%	6.794.662,50 kn	395.206.71 kn	2016. - 2018.	Grad Pazin
	Cilj projekta: Bolje iskorištavanje postojeće zaštićene kulturne baštine s naglaskom na ulaganja u nekoliko ključnih dobara lociranih u središnjoj Istri (Pazin, Buzet, Svetvinčenat i Kanfanar)					
Adriatic intergeneraciona I debate to face Eurocepticism	Europa za građane	100%	16.500,00 eura	16.500,00 eura	2018.	Općina Svetvinč enat
	Cilj projekta: prijateljski odnos između lokalnih vlasti i građana obiju općina					
KulTERRA	EFRR	85%	22.594.779,1 3 kn	Cca 9.500.000,00 kn za obnovu kaštela Morosini - Grimani	2016. - 2020.	Općina Svetvinč enat
	Cilj projekta: povećanje aktivnosti i prepoznatljivosti Općine Svetvinčenat i Grada Buzeta kroz valorizaciju kulturne baštine dvaju kaštela u svrhu društveno gospodarskog razvoja.					
Energetska obnova Dječjeg vrtića Balončić	EFRR	40%	319.188,33 kn	319.188,33 kn	2017.	Općina Svetvinč enat
	Cilj projekta: povećavanje kvalitete predškolskog odgoja i obrazovanja u Općini Svetvinčenat					

Sinergijom do zapošljavanja	ESF	100%	750.132,09 kn	15.000,00 kn (plaća projektnog koordinatora)	2019. – 2020.	Eurokonzalting
	Cilj projekta: provesti stručno usavršavanje, selekciju i savjetovanje, osnaživanje i motiviranje za aktivaciju i ulazak u svijet rada. Doprinijeti povećanju zapošljivosti nezaposlenih ranjivih skupina.					
Kultura u centru – „Nevidljiva Savičenta“	ESF	100%	2.270.344,60 kn	2.270.344,60 kn	2018. – 2020.	Općina Svetvinčenat
	Cilj projekta: formirati model Vijeća za kulturu u Općini Svetvinčenat, osposobiti sve sudionike za vrednovanje kulturnog dobra i planirati lokalne programe.					
Poduzetnički inkubator Barban	EFRR	97,4%	2.624.674,33 kn	35.000,00 kn (plaća projektnog koordinatora)	2017. – 2019.	Općina Barban
	Cilj projekta: osnivanje Poduzetničkog inkubatora Barban, te razvoj poduzetničko poslovne infrastrukture i stvaranje mogućnosti za otvaranje novih radnih mjesta.					
Revitalizacija zaštićene renesansne jezgre općine Svetvinčenat	EFRR	82,91%	3.316.596,24 kn	3.316.596,24 kn	2020. – 2022.	Općina Svetvinčenat
	Cilj projekta: revitalizacija zaštićene gradske jezgre Svetvinčenta					
WiFi4EU	Europska komisija	100%	15.000,00 eura	15.000,00 eura	2021.	Općina Svetvinčenat
	Cilj projekta: osigurati građanima i posjetiteljima visokokvalitetan besplatan pristup internetu preko pristupnih točaka za wi-fi na javnim prostorima općine Svetvinčenat.					
Izrada Strategije razvoja poljoprivrede na području Općine Svetvinčenat za razdoblje 2020. 2025.	EPFRR	85%	141.444,35 kn	141.444,35 kn	2021.	Općina Svetvinčenat
	Cilj projekta: izrada Strategije razvoja poljoprivrede te definiranje razvojnih prioriteta, mjera i projekata koji će doprinijeti ostvarenju ciljeva i unapređenju poljoprivrede proizvodnje na području općine Svetvinčenat za razdoblje od 2020. do 2025. godine.					
Uređenje dječjeg igrališta u Svetvinčentu	EPFRR	80%	149.631,25 kn	149.631,25 kn	2021.	Općina Svetvinčenat
	Cilj projekta: unaprjeđenje društvene infrastrukture te povećanje kvalitete života.					

Izvor: autor

U daljnjem radu detaljnije ćemo proći sedam odabranih projekata koji su/će direktno ili indirektno doprinijeti razvoju općine Svetvinčenat. REVITAS je prvi i najstariji projekt općine Svetvinčenat za kojeg su dobivena sredstva iz proračuna EU. On je „pokretač“ ostalih projekata provedenih na području općine. Putem KulTourSpirit projekta izrađena je potrebna dokumentacija za obnovu stare jezgre u općini Svetvinčenat. Dokumentacija predstavlja osnovicu za kasnije financiranje projekta Revitalizacija zaštićene renesansne jezgre Općine Svetvinčenat putem ESI fondova. KULTERRA je projekt za koji je povučen najveći izvor sredstava iz proračuna EU, te projekt koji je pridobio značajnu medijsku pozornost. Veličina i važnost projekta vidi se u tome što je na samom otvaranju kaštela Morosini – Grimani za posjetitelje u Svetvinčentu prisustvovao i sam predsjednik Republike Hrvatske Milanović. Projektom „Nevidljiva Savičenta“ formirano je Vijeće za kulturu. Funkcija Vijeća za kulturu je razvoj smjernica kulturnog razvoja općine i usvajanje plana kulturnog programa općine. Projekti Poduzetnički inkubator Barban i Uređenje dječjeg igrališta u Svetvinčentu usmjereni su ka lokalno stanovništvu. Poduzetnički inkubator Barban namijenjen je poduzetnicima početnicima koji nemaju dovoljno financijskih sredstava za pokretanje vlastitog poslovanja, dok je projekt Uređenja dječjeg igrališta u Svetvinčentu usmjeren prema djeci predškolske i školske dobi čiji se broj na području općine Svetvinčenat u posljednjih par godina povećao.

4.1 REVITAS

Puni naziv projekta: Revitalizacija istarskog zaleđa i turizma u istarskom zaleđu, prezentacija nematerijalne kulturne baštine, jačanje lokalnih stranih zanata, brendiranje mjesta, oživljavanje lokalnih legendi.

Opće informacije o projektu

REVITAS je prekogranični projekt, sufinanciran sredstvima Europske unije kroz Program prekogranične suradnje Slovenija – Hrvatska 2007. – 2013. (IPA – instrument pretpristupne pomoći).

Projekt je predložen od strane Regionalnog koordinatora: Istarska razvojna agencija – IDA d.o.o.

Razdoblje provedbe: 01.09.2009. – 29.02.2012.

Vodeći partner na projektu: Grad Kopar

Ostali partneri s obje strane granice su: Općina Svetvinčenat, Istarska Županija, Općina Izola, Općina Piran, Zavod za zaštitu kulturne baštine Slovenije – ispostava Piran, Grad Buzet, Grad Poreč, Turistička zajednica Istarske županije te Grad Vodnjan.

Ukupna vrijednost projekta: 1.840.362,92 eura (85% sufinanciranja predstavlja udio IPA – sredstava dok udio partnera iznosi 15%)

Vrijednost projekta za Općinu Svetvinčenat: 187.604,83 eura

„Revitalizacija se ostvarila kroz pet radnih paketa: Upravljanje i koordinacija projektom, Razvoj modela revitalizacije zaleđa Istre, Lokalne akcije revitalizacije istarskog zaleđa i uključivanja u turističku ponudu, Integrirani razvoj turističke infrastrukture i ljudskih resursa te Komunikacija i informiranje javnosti.“⁴³

⁴³ Revitas: <http://revitas.org/hr/projekt/o-projektu/> (04.10.2020.)

Ciljevi projekta

Prekogranični opći ciljevi projekta su zaustavljanje propadanja istarske unutrašnjosti uz očuvanje kulturne baštine i promicanje razvojnih i turističkih integriranih proizvoda, te stvaranje zajedničke prekogranične turističke destinacije i promicanje održivog razvoja turizma u istarskom ruralnom području na temelju kulturnog i prirodnog bogatstva.

„Specifični ciljevi su:

- Razvoj modela revitalizacije istarskog zaleđa,
- Razvoj integriranih turističkih proizvoda,
- Poboljšanje i obnova infrastrukture za turizam te obnova kulturne baštine,
- Poticanje prekogranične kulturne razmjene i događanja radi povećanja razine svijesti stanovništva i ostalih interesnih skupina o kulturnim i razvojnim potencijalima istarskog ruralnog područja.“⁴⁴

Aktivnosti

Aktivnosti u okviru projekta REVITAS su:

- Izrada metodologije revitalizacije ruralnog područja na zajedničkim prekograničnim radionicama i ekskurzijama.
- Stvaranje zajedničke prekogranične studije modela revitalizacije unutrašnjosti Istre koja sadrži: (1) metode obnove, ponude i promocije objekata kulturne baštine te (2) metode revitalizacije starogradskih jezgri.
- Očuvanje izvorne suhozidne gradnje istraživanjima, na sedmodnevnim radionicama u Vodnjanu i Topolovcu.
- Revitalizacija tematskih putova, vidikovaca, odmorišta te njihovo uključivanje u integriranu turističku ponudu. Uređenje tri vrste putova i odmorišta na području slovenske Istre. Raskrčivanje 20 kilometara biciklističkih i pješčanih staza u hrvatskoj Istri na području etno – arheološkog parka Vodnjanštine te provođenje signalizacije i uređenje pet odmorišta.

⁴⁴ Revitas, ciljevi: <http://revitas.org/hr/projekt/ciljevi/> (04.10.2020.)

- Obnova trga u Topolovcu i kvadratne kule kaštela Morosini – Grimani u Svetvinčentu
- Organiziranje dvomjesečnih zajedničkih prekograničnih radionica za voditelje info – centara kroz četiri modula: Održivi oblici turizma, Kulturni turizam i identitet, Marketing i razvoj destinacije i Nematerijalna baština.
- Organiziranje dva trodnevna seminara za turističke vodiče, djelatnike u turističkim agencijama, poduzetnike, lokalnu administraciju i širu javnost.
- Uspostavljanje 6 info – centara u hrvatskoj i slovenskoj Istri: Kopar – Sv. Anton, Piran, Izola, Poreč (Istarska sabornica), Buzet (starogradska jezgra), Svetvinčenat (kaštel Morosini – Grimani) i 20 info – točaka s info – kioscima.
- Organiziranje 23 događanja u svrhu promocije Istre kao jedinstvene turističke destinacije putem degustacija tipičnih proizvoda za turiste, promocijske i edukativne radionice i ostale manifestacije u info – centrima i starogradskim jezgrama.
- Razvoj integriranih prekograničnih turističkih proizvoda: fotomonografija o freskama uz DVD, dva šestojezična vodiča o starogradskim jezgrama te kulturnim i prirodnim znamenitostima unutrašnjosti Istre, DVD o projektu, deplijani, razglednice, plakati, reprint – brošura projekta Heart of Istria
- Uspostavljanje Internet stranice projekta
- Održavanje 12 zajedničkih konferencija za novinare
- Snimanje i emitiranje dvaju promotivnih spotova

Rezultati

„Rezultati projekta općenito:

- Učinkovito proveden projekt i osnažena prekogranična suradnja
- Revitalizirano istarsko zaleđe
- Uspostavljena zajednička informacijsko – turistička promocija i infrastruktura po konceptu SVE NA JEDNOM MJESTU u istarskom zaleđu
- Stvoreni integrirani prekogranični turistički proizvodi
- Stvorena prekogranična turistička destinacija Istra
- Revitalizirana je četverodnevna radionica modula „Nematerijalna kultura“ za zaposlenike u info – centrima Istarske županije

- Razvijen model revitalizacije istarskog zaleđa kroz održiv razvoj ovog područja⁴⁵
- U široj javnosti promovirana turistička destinacija Istra sa svim kulturnim i prirodnim resursima
- Povećanje turista u istarskom zaleđu u kulturnom i sportskom turizmu
- Izrađena službena web stranica projekta <http://revitas.org/hr/> prikazana na slici 10. Na web stranici se mogu pronaći tiskana izdanja u elektronskom obliku, opće informacije o projektu, karta Istre na kojoj su prikazane lokacije istarskih freski, urbana povijesna središta, te prirodne i kulturne znamenitosti i drugo.

Slika 10. Web stranica projekta REVITAS

Izvor: autor

U sklopu projekta REVITAS u Općini Svetvinčenat postignuti su sljedeći rezultati:

- Organizirane su prekogranične likovne radionice na kojima je sudjelovalo 10 umjetnika iz Slovenije, Hrvatske i Italije
- Organiziran je sajam starih zanata i nekoliko predavanja na temu kulture i turizma
- Uređen je info punkt (turistički informativni centar) u prizemlju Aneksa palače Kaštela Morosini – Grimani
- U potpunosti je obnovljena kvadratna kula Kaštela Morosini – Grimani zajedno sa stepeništem na Južnom zidu prikazano na slici 11. i 12.

⁴⁵ Revitas, rezultati: <http://revitas.org/hr/projekt/rezultati/> (11.10.2020.)

Slika 11. Kvadratna kula Kaštela Morosini – Grimani

Izvor: autor

Slika 12. Stepenište Kaštela Morosini – Grimani

Izvor: autor

4.2 KulTourSpirit

Puni naziv projekta: Revitalizacija kulturne baštine putem Inspirit iskustva

Opće informacije

KulTourSpirit sufinanciran je sredstvima Europske unije iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

Razdoblje provedbe: 01.12.2016. – 01.07.2018. (Dodatak Ugovor: rok do 01.03.2019.)

Vodeći partner na projektu: Grad Pazin

Partneri: Općina Svetvinčenat, Istarska županija, Grad Buzet, Općina Kanfanar, Udruga Istra Inspirit

Ukupna vrijednost projekta: 6.794.662,50 kn (72,67% sufinancira se sredstvima Europske unije iz Europskog fonda za regionalni razvoj)

Vrijednost projekta za Općinu Svetvinčenat: 395.206,71 kn

Ciljevi projekta

„Opći cilj projekta je bolje iskorištavanje postojeće zaštićene kulturne baštine s naglaskom na ulaganja u nekoliko ključnih dobara lociranih u središnjoj Istri (Pazin, Buzet, Svetvinčenat, Kanfanar) pod krovnim brendom Istra Inspirit-a, a kako bi se ojačala ponuda u segmentu kulturnog turizma i privukao veći broj posjetitelja ravnomjerno kroz cijelu godinu.“⁴⁶

Specifični ciljevi:

- Smanjenje sezonalnosti i povećanje turističkog prometa u središnjoj Istri
- Povećanje potrošnje u destinaciji središnja Istra putem stvaranja novih, bogatijih sadržaja kroz obnovu/stavljanje u funkciju kulturne baštine
- Otvaranje novih radnih mjesta u kontekstu radova na obnovi i uređenju dobara, naknadnih poslova održavanja novouređenih lokaliteta i upravljanja novouređenim objektima te u okviru sadržaja koji će se nuditi u tim objektima

⁴⁶ Studija izvodljivosti s analizom troškova i koristi, Integrirani razvojni program revitalizacije kulturne baštine putem Inspirit iskustva – projekt „KulTourSpirit“: https://www.pazin.hr/wp-content/uploads/Ranka/FS_Kultourspirit_FIN.pdf (15.11.2020.)

- Očuvanje i unaprjeđenje registriranih kulturnih dobara i podizanje vrijednosti urbanog okoliša
- Razvoj integriranih kulturno znanstvenih i turističkih sadržaja koji stvaraju mogućnosti za kreativno uključivanje domicilnog stanovništva Istre i šire, u obogaćeni kulturni i znanstveni život u središnjoj Istri
- Razvoj institucionalnog partnerstva i umrežavanje ključnih dionika u javnom sektoru te turizmu, kulturi, znanosti i obrazovanju

Aktivnosti

Projektne aktivnosti usmjerene su na izradu projektne dokumentacije za sanaciju, revitalizaciju i prenamjenu zaštićenih kulturnih dobara i cjelina u partnerskim gradovima i općinama, koja čini temelj za daljnje aktivnosti ulaganja.

Konkretnije riječ je o sljedećim aktivnostima:

1. U Pazinu gradu istarskih priča i legendi:

a. Plan je kreirati novi sadržaj za Pazinski kaštel. (Kaštel je smješten na litici ponora Pazinčice, a prvi se put spominje 983., god. Kaštel je niz stoljeća bio najjača habsburška utvrda prema mletačkom teritoriju i sjedište uprave nekadašnje Pazinske knežije. Danas je u kaštelu smješten Etnografski muzej Istre i Muzej Grada Pazina, dok dio prostora koristi i Državni arhiv kao čuvaonice za arhivsku građu.)

- Izradit će se kompletna projektna dokumentacija kako bi se ulaganjem **dio Kaštela uredio u Kuću istarskih priča i legendi** – suvremeni multimedijalni interpretacijski centar za nematerijalnu istarsku kulturnu baštinu
- Projektom su za uspostavu multimedijalnog centra određeni prostori u prizemlju Kaštela, odnosno prostor koji je trenutno bez namjene (bivši restoran), ulazni prostor, recepcija i unutrašnje dvorište. „Zona zahvata je 746.8 m², što obuhvaća sljedeće prostorije: ulazna prostorija, blagajna i suvenirnica, multimedijalni prostor, unutrašnje dvorište, sanitarni čvor i tehnička soba.

b. Revitalizirati kulturno – povijesnu cjelinu grada Pazina. (Grad se isprva štitio sjeverno od Kaštela pa je u tom djelu sačuvano najviše starih jednokratnih stambenih građevina iz 13. pa sve do 17. stoljeća.⁴⁷ Južno od utvrde formiran je drugi stambeni blok, nazvan Buraj, funkcionirao je kao samostalno naselje s danas porušenom crkvom Svih svetih kao središtem. Dalje od kaštela prema istoku podignuta je župna crkva Sv. Nikole te je na potezu od kaštela do crkve formiran treći stambeni blok kojeg čine kuće pučana i obrtnika).

- Izradit će se Plan upravljanja starom gradskom jezgrom kako bi se utvrdio budući smjer razvoja i model upravljanja pojedinim prostorima. Plan će uključivati procjenu problema vezanu uz pravnu zaštitu, imovinske odnose, građevinsko stanje i stanje infrastrukture, prostorno planiranje, upravljanje posjetiteljima, prezentaciju povijesno – kulturnih vrijednosti te ostale bitne aspekte očuvanja i unapređenja stanja u jezgri. Izrada projektne dokumentacije za ulaganje će uključivati stvaranje **muzeja na otvorenom u starogradskoj jezgri** tako da se javne površine i ulice koje vode prema kaštelu urede u duhu istarskih priča i legendi, a intervencije se odnose na sustav signalizacije, interpretacijske table te instalacije u prostoru i javne skulpture.
- c. „Obnoviti te dati novu namjenu za 45 – metarski zvonik sv. Nikole starog 305 godina koji je trenutno zbog unutarnje trošnosti nesiguran za posjetitelje.“⁴⁸
- Opseg radova zahvaćenog projektom: priprema dokumentacije za sanaciju pazinskog zvonika, uspostava info centra za posjetitelje u pazinskom zvoniku na 1. Katu, uspostava vidikovca na loži zvona na 6. Katu, opremanje instalacijama (elektro instalacije, Internet, strojarstvo), opremanje ostatka prostora sadržajima informativnog i izložbenog karaktera, opremanje i stavljanje sata u funkciju, te uređenje pristupnog stepeništa kojim se ulazi u zvonik.

⁴⁷ Studija izvodljivosti s analizom troškova i koristi, Integrirani razvojni program revitalizacije kulturne baštine putem Inspirit iskustva – projekt „KulTourSpirit“: https://www.pazin.hr/wp-content/uploads/Ranka/FS_Kultourspirit_FIN.pdf (20.12.2020.)

⁴⁸ Studija izvodljivosti s analizom troškova i koristi, Integrirani razvojni program revitalizacije kulturne baštine putem Inspirit iskustva – projekt „KulTourSpirit“: https://www.pazin.hr/wp-content/uploads/Ranka/FS_Kultourspirit_FIN.pdf (20.12.2020.)

2. U Buzetu:

- a. Pripremit će se projektna dokumentacija za uređenje Palače Moretti. (Palača datira s početka 19. stoljeća, te je smještena u staroj gradskoj jezgri i ima status zaštićenog kulturnog dobra Republike Hrvatske.) Palača će se urediti na način da postane Centar starih zanata, tj. edukativni, interpretacijski i izložbeni centar koji stavlja naglasak na prikazivanje starih zanata koji su bili u funkciji na prijelazu s 19. u 20. stoljeće u bužetskoj starogradskoj jezgri.

Intervencija podrazumijeva:

- „Sanaciju, uređenje i prenamjenu dijela palače u javni prostor (130 m²), uključujući: uređenje okoliša i pristupa, priključak na vodoopskrbni sustav i sustav javne odvodnje, novi razvod električnih instalacija, opremanje HVAC-om, ostali građevinskih zahvati nužni za prenamjenu iz stambene u javnu namjenu.“⁴⁹
 - Multimedijalna i oprema za novu namjenu.
- b. Pripremit će se dokumentacija za uređenje Kuće Karolina koja je smještena u staroj gradskoj jezgri, ima L tlocrt, s kraćim i nižim zapadnim krilom. Cilj je osmisliti „Karolininu kuću ljekovitog bilja“ u kojoj će se smjestiti stara gradska apoteka pomoću muzejskog inventara. Kuća će imati ulogu edukacijskog, izložbenog i znanstvenog prostora namijenjenog prezentaciji kulture korištenja samoniklog i ljekovitog bilja prema recepturi prijelaza iz 19. u 20. stoljeće.
- „Obnova (960 m²), obuhvaća: sanaciju bedema na koji se kuća nastavlja, uređenje eksterijera kao vrta ljekovitog bilja koji bi se sušio u tavanskim prostorima, uređenje prizemlja i kata u multifunkcionalni prostor namijenjen prezentaciji, preradi bilja, znanstvenim istraživanjima i edukaciji posjetitelja.“⁵⁰

⁴⁹ Studija izvodljivosti s analizom troškova i koristi, Integrirani razvojni program revitalizacije kulturne baštine putem Inspirit iskustva – projekt „KulTourSpirit“: https://www.pazin.hr/wp-content/uploads/Ranka/FS_Kultourspirit_FIN.pdf (20.12.2020.)

⁵⁰ Studija izvodljivosti s analizom troškova i koristi, Integrirani razvojni program revitalizacije kulturne baštine putem Inspirit iskustva – projekt „KulTourSpirit“: https://www.pazin.hr/wp-content/uploads/Ranka/FS_Kultourspirit_FIN.pdf (20.12.2020.)

3. U Kanfanaru:

- a. Pripremit će se dokumentacija za uređenje Arheološkog parka Dvigrad. Zona obuhvata je oko 60% površine nalazišta. Ostatak je pod šumom i raslinjem stoga nije predmetom intervencije.
- „Intervencija obuhvaća: uređenje trasa cirkulacije posjetitelja i obilaska lokaliteta unutar zove obuhvata, uređenje šetnice (što uključuje instalacije/opremu za siguran pristup, zaštitu od pada, svladavanje visinskih prepreka i sl.), spalacija/gradnja pratećih sadržaja u dva manja stambena objekta unutar lokaliteta te platou ispred ulaza u lokalitet (prodaja ulaznica, osvježenje, sanitarije...), instalacija informativnih sadržaja/tabele, rješenje prometa i prometa u mirovanju za posjetitelje lokaliteta (u podnožju, a manji dio uz sami lokalitet)⁵¹
- b. Naglasak će biti na razvoju arheološkog turizma kroz oblikovanje arheološkog parka i osmišljavanje sadržaja arheološkog parka.

4. U Svetvinčentu:

- a. Priprema projektne dokumentacije za uređenje okolice kaštela Morosini – Grimani i cjelokupne stare jezgre, čime bi se stvorile pretpostavke za dodatnu turističku ponudu te daljnji razvoj destinacije kao atraktivne lokacije za daljnje investiranje. Cilj je obnoviti 3.400 m² partera starogradske jezgre, a cijela se jezgra namjerava urediti na sceničan, atraktivan i duhovit način, korištenjem i interpretacijom različitih motiva istarskih priča i legendi. Obnova podrazumijeva: rekonstrukciju preostalih podzemnih i nadzemnih instalacija, javnu rasvjetu, urbanu opremu i popločenje.
- b. Pripremit će se dokumentacija za uređenje te posebno i atraktivno osvjetljenje gradske lože kako bi se ista stavila u funkciju različitih manifestacija koje se održavaju u gradu Svetvinčentu.

U okviru projekta partneri će zajednički izraditi Studiju integriranog razvoja temeljenog na kulturnoj baštini čija je svrha osigurati održivi razvoj samih kulturnih resursa koji će naći svoju valorizaciju u cjelogodišnjem turističkom poslovanju te tako

⁵¹ Studija izvodljivosti s analizom troškova i koristi, Integrirani razvojni program revitalizacije kulturne baštine putem Inspirit iskustva – projekt „KulTourSpirit“: https://www.pazin.hr/wp-content/uploads/Ranka/FS_Kultourspirit_FIN.pdf (20.12.2020.)

djelovati kao jedan od pokretača razvoja čitave Županije. Izradit će se i Studija izvodljivosti s analizom troškova i koristi kojom će se detaljno razraditi namjene svakog od uključenih objekata u program, te napraviti procjena uključivanja dodatnih dionika i partnera u provedbu programa, uz jasnu analitiku troškova i koristi.

Tablica 3. Vremenski plan projekta KulTourSpirit

PARTNER	Komponenta investicije	Trajanje u mjesecima		Priprema 2017.- 2018.	Realizacija: 2019. – 2020.										
		Priprema*	Realizacija**		I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII			
PAZIN	Pazinski kaštel – Kuća legendi i mitova Istre	24	6												
PAZIN	Starogradska jezgra Pazina – Muzej na otvorenom	24	24												
PAZIN	Zvonik sv. Nikole u Pazinu – Info centar i vidikovac	24	12												
KANFANAR	Dvigrad – arheološki park	24	24												
BUZET	Palača Moretti – Centar starih zanata	24	24												
BUZET	Karolinina kuća ljekovitog bilja	24	12												
SVETVINČENAT	Povijesna jezgra – urbano uređenje	24	12												
SVETVINČENAT	Loža Svetvinčenat	24	3												
IZ I ISTR INSPIRIT	Razvoj branda Istra Inspirit, kreiranje novih sadržaja i provedba	24	24												

*uključuje vrijeme za realizaciju potpore iz ESI fondova

**uključuje javnu nabavu, radove, opremanje i stavljanje u funkciju

Izvor: Studija izvodljivosti s analizom troškova i koristi, Integrirani razvojni program revitalizacije kulturne baštine putem Inspirit iskustva – projekt „KulTourSpirit“: https://www.pazin.hr/wp-content/uploads/Ranka/FS_Kultourspirit_FIN.pdf (20.12.2020.)

Rezultati

Rezultati postignuti provedbom projekta KultTourSpirit:

- Izrađena Studija izvodljivosti
- Izrađena Studija valorizacije kulturne baštine
- Izražena Komunikacijska i marketinška strategija
- „Izrađen vizualni identitet KulToraSpirit-a, a koji se nadovezuje na već postojeći identitet Istra Inspirita gdje koza kao simbol Iste dobiva ulogu pripovjedača. Logotip je koncipiran tako da se linija uvijek može nastaviti u neke druge oblike i tako ispričati priču do kraja. Na taj način glavni logotip koji je uvijek isti dobiva ovisno o primjeni svoj konačni oblik, svoju ispričanu priču“⁵² prikazano na slici 13.

Slika 13. Logotip KultTourSpirit

Izvor: Grad Pazin, KultTourSpirit: https://www.pazin.hr/wp-content/uploads/Ranka/KULTOURSPIRIT_vizualni%20identitet_zadnji%20faza%20II.pdf
(08.09.2022.)

- Izrađen je promotivni materijal KultTourSpirit projekta prikazano na slici 14.

Slika 14. Promotivni materijal KultTourSpirit projekta

Izvor: Grad Pazin, KultTourSpirit: https://www.pazin.hr/wp-content/uploads/Ranka/KULTOURSPIRIT_vizualni%20identitet_zadnji%20faza%20II.pdf
(08.09.2022.)

⁵² Grad Pazin, KultTourSpirit: https://www.pazin.hr/wp-content/uploads/Ranka/KULTOURSPIRIT_vizualni%20identitet_zadnji%20faza%20II.pdf
(08.09.2022.)

U Općini Svetvinčenat postignuti su sljedeći rezultati:

- Izgrađen geodetsko situacijski nacrt
- Izrađena tehničko projektna dokumentacija (idejni, glavni i izvedbeni projekt za renesansni trg, šetnicu i trg ispred grobne kapele)
- Izrađena konzervatorska podloga Savičentske jezgre
- Izrađen projekt svjetlosnih instalacija trga, lože i šetnice u Svetvinčentu

4.3 KULTERRA

Puni naziv projekta: Revitalizacija istarskih kaštela Morosini – Grimani i Petrapilosa

Opće informacije

Projekt KULTERRA je sufinanciran sredstvima Europske unije iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

Razdoblje provedbe: 12.12.2016. – 0.07.2020.

Vodeći partner na projektu: Općina Svetvinčenat

Partneri: Turistička zajednica Istarske županije, Turistička zajednica Općine Svetvinčenat, Turistička zajednica Grada Buzeta, Etnografski muzej Iste, Pučko otvoreno učilište „Augustin Vivoda“ Buzet, Povijesna udruga Kaštel, LAG Južna Istra, udruga Istra InSpirit, Vina Matošević d.o.o., MARIO – obrt za trgovinu i ugostiteljstvo i trgovačko društvo u vlasništvu Općine Svetvinčenat – Savičenta d.o.o.

Ukupna vrijednost projekta: 22.594.779,13 kn (85% ili 19.204.801,29 kn sufinancira se sredstvima Europske unije iz Europskog fonda za regionalni razvoj, a dodatnih cca 1,5 milijuna kuna iz Ministarstva regionalnog razvoja kao udio u sufinanciranju iz vlastitog učešća)

Vrijednost ulaganja u obnovu kaštela Morosini – Grimani iznosi oko 9.500.000,00 kn, a u kaštel Petrapilosa oko 7.500.000,00 kn.

Ciljevi projekta

Opći cilj projekta: „Postići povećanje atraktivnosti i prepoznatljivosti Općine Svetvinčenat i Grada Buzeta kroz valorizaciju kulturne baštine Kaštela Morosini – Grimani i Kaštela Petrapilosa u svrhu društveno gospodarskog razvoja. Cilj je u konačnosti da Svetvinčenat i Buzet budu kulturno – povijesne prepoznatljive turističke destinacije tijekom cijele godine (365) zahvaljujući potpunoj obnovi i opremanju oba Kaštela kako bi se stvorio temelj za provedbu Integralnog razvojnog programa destinacije. Iz šire perspektive, provedba projekta će omogućiti gospodarski razvoj lokalne zajednice čime će se ostvariti blagostanje i povećanje životnog standarda, povećati zapošljavanje i povećati prihodi od turizma ali i stvoriti atraktivna turistička lokacija za privlačenje većeg broja posjetitelja i noćenja.“⁵³

Specifični ciljevi projekta:

- Povećanje broja noćenja
- Povećanje trajanja turističke sezone
- Povećanje zaposlenosti na području općina na kojima se provodi projekt
- Otvaranje jednog novog poslovnog subjekta

Aktivnosti

U Svetvinčentu se namjerava obnoviti unutrašnjost kaštela Morosini – Grimani. Obnova obuhvaća:

- Uspostavu izložbenog prostora „Kapetanova soba“ koja će biti opremljena tako da prikaže nekadašnju prostoriju kapetana kaštela.
- Uspostavu izložbenog prostora koja će na suvremeni način prikazivati tradiciju i stare običaje vjenčanja, a sve s ciljem očuvanja nematerijalne kulturne baštine.
- Uspostavu prostora za organiziranje raznih evenata (manifestacija, kongresa, sajmovi) opremljenu sa svom potrebnom opremom.

⁵³ Općina Svetvinčenat: <http://svetvincenat.hr/opcina-svetvincenat-potpisala-ugovor-na-226-milijuna-uspjeh-kulterre/> (06.01.2020.)

- U sklopu kaštela predviđena je i Suvenirnica te Prezentacijski centar – kušaona Središnje Iste s ponudom najboljih istarskih proizvoda s područja Središnje i Južne iste.

Kroz projekt u Svetvinčentu će se osmisлити:

- Novi suveniri i proizvodi inspirirani kulturnom baštinom poput slikovnica, društvene igre i ostalih proizvoda za djecu razrađenih na temelju tradicijskih vjerovanja u natprirodna bića kao i raznih suvenira inspiriranih poviješću stvarnih ličnosti.
- Razne priredbe, uprizorenja i manifestacije oživljene povijesti (living history).
- Novi turistički proizvodi (vino, kušaona, usluge turističke interpretacije, organiziranje Room Escape Game-a, kongresi, projekcije, sajmovi, gastro manifestacije i slično)

U Buzetu se namjerava obnoviti kaštel Petrapilosa poznat još pod nazivima Kostel ili Kosmati kaštel. „Kaštel je smješten iznad doline rječice Bračane, na 119 m, a u pisanim izvorima prvi se puta spominje u 10. stoljeću. U sklopu utvrde nalazi se crkva Sv. Marije Magdalene. Devedesetim godinama 17. stoljeća kaštel je uništen u požaru nakon čega je vjerojatno u potpunosti napušten.“⁵⁴

U kaštelu Petrapilosa obnovio bi se:

- Prostor unutrašnjeg dvorišta s malom binom za održavanje kulturnih, turističkih i edukativnih sadržaja
- Prostor vanjskog dvorišta s velikom binom s garderobom i spremištem za održavanjem kulturnih, turističkih i edukativnih sadržaja
- Izložbeni prostor unutar kaštela za prezentaciju povijesnih događaja vezanih uz kaštel
- Uređen pristup svim etažama u prostoru palasa i zapadne kule (šetnica) s vidikovcem
- Crkva Sv. Marije Magdalene u kojoj će se smjestiti dio multimedijalnih sadržaja za posjetitelje

⁵⁴ KuITERRA: <https://www.istriancastles.com/petrapilosa> (06.01.2021.)

Kroz projekt u Buzetu će se osmisliti:

- „Interaktivne projekcije - tehnologijom multimedije izradit će se projekcije na zidovima kaštela. Napravit će se animacije u trajanju 3-5 minuta. Ideja je da se animacijom prikažu povijest, legende i događanja oko dvorca. Osim u 2 kaštela projekcije će se odvijati i u crkvi Sv. Marije Magdalene gdje će se prostor koristiti za interaktivne projekcije instaliranjem interaktivne podne projekcije na temelju čega će korisnik kretanjem otkrivati fragmente koji su pronađeni u blizini. Nakon što se korisnik umiri prašina će ponovno prekriti pod.
- Info point - na ulazu u kaštel postaviti će se vanjski totem s ekranom osjetljivim na dodir s kamerom te će prvenstveno služiti kao turistički centar. Sadržavat će sve osnovne informacije (mape, brošure, razglednice, video prezentaciju, mogućnost snimanja selfija) na više od 5 stranih jezika.
- Živi vitez - u kaštelu će se postaviti i animacijski živi vitez, odnosno viteški oklop s multimedijom koja će simulirati zvučnu animaciju, simulaciju pokreta, akustičnih senzora, a sve s glavnom funkcijom animiranja posjetitelja.“⁵⁵

Rezultati

Projektom KuTERRA ostvaren je čitav niz kulturnih i prezentacijskih sadržaja unutar dvaju kaštela, održane su edukativne radionice i stručni skupovi te razvijeni i osmišljeni novi turistički sadržaji, koristeći pritom modernu tehnologiju za interpretaciju kulturne baštine u turističke svrhe.

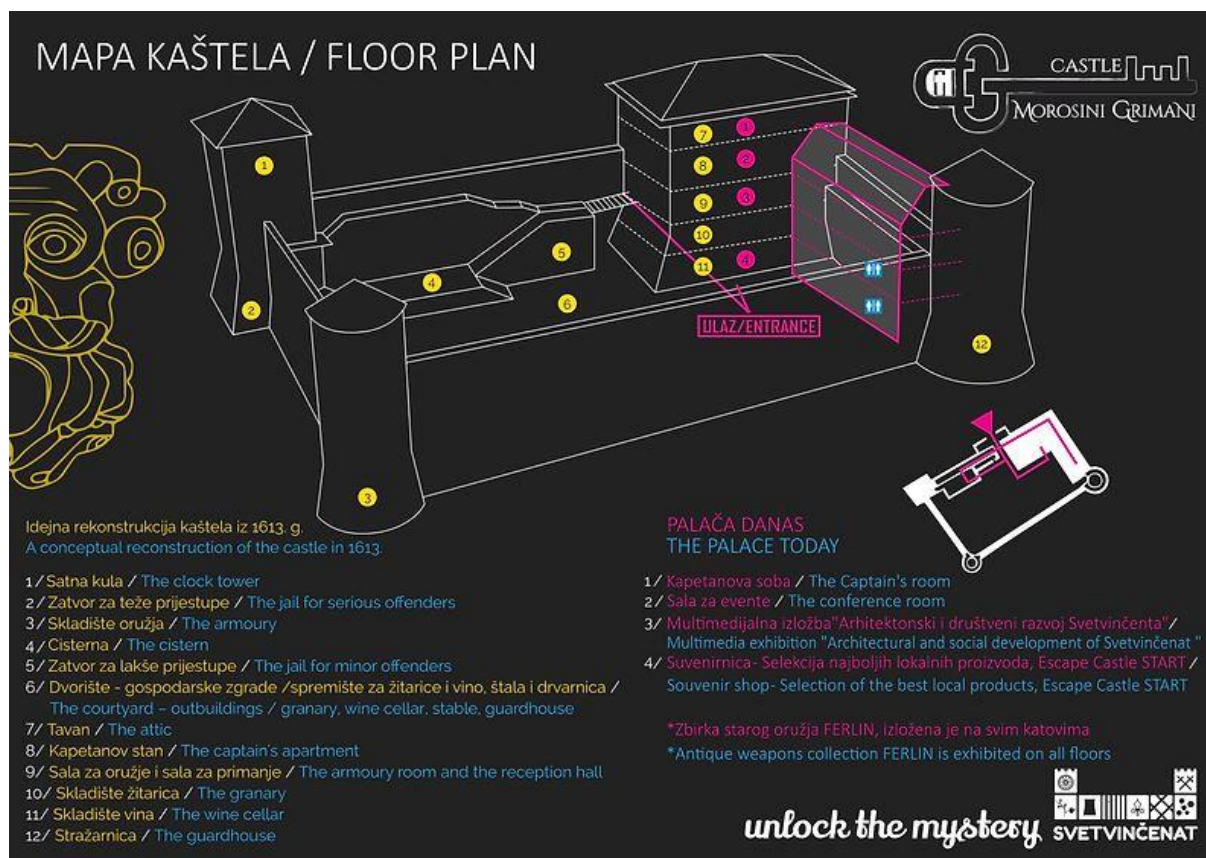
U sklopu projekta realizirana je valorizacija materijalne i nematerijalne kulturne baštine, te se u bliskoj budućnosti očekuju pozitivni ekonomski utjecaji na lokalno gospodarstvo kroz samozapošljavanje, jačanje kulturnih i drugih turističkih aktivnosti, povećanje potražnje za robom i uslugama trećih subjekata kao posljedica povećanja posjetitelja, atraktivnih stranih ulaganja i slično.

Kroz projekt su se osmisliti novi suveniri i proizvodi inspirirani kulturnom baštinom: slikovnice, društvene igre i ostali proizvodi za djecu.

Na slici 15. prikazana je mapa obnovljenog kaštela Morosini – Grimani.

⁵⁵ KuTERRA: <https://www.istriancastles.com/petrapilosa> (06.01.2021.)

Slika 15. Mapa kaštela Morosini – Grimani

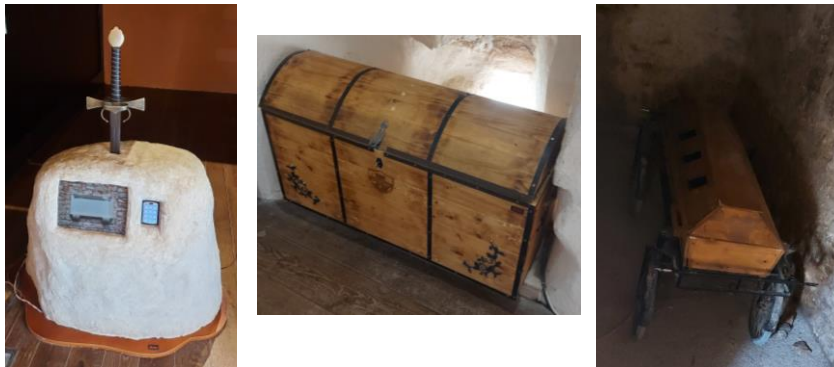
Izvor: Kaštel Morosini – Grimani Svetvinčenat: <https://www.grimanicastle.com/kastel-danas>

(10.09.2022.)

„Escape Castle Svetvinčenat obuhvaća prostor cijelog kaštela Morosini – Grimani, sve 3 kule, tamnicu, oružarnicu i tron, u kojima igrači moraju pronaći 7 viteških iskušenja – odanost, hrabrost, vjeru, pravednost, oprez, znanje i upornost, kako bi otkrili tajnu kaštela.“⁵⁶ Na slici 16. prikazani su elementi escape castle igre.

⁵⁶ Kaštel Morosini – Grimani Svetvinčenat, Escape castle: <https://www.grimanicastle.com/escape-castle-svetvin%C4%8Denat> (10.09.2022.)

Slika 16. Escape castle igra

Izvor: autor

U sklopu projekta izrađena je službena web – stranica projekta KuTERRA <https://www.istriancastles.com/> prikazana na slici 17.

Slika 17. Web – stranica projekta KuTERRA

Izvor: autor

Slike 24., 25., 26. i 27. koje se nalaze u prilogu prikazuju obnovljeni kaštel Morosini – Grimani, dok slike 28., 29., 30. i 31. prikazuju obnovljeni kaštel Petrapilosa.

4.4 Kultura u centru – „Nevidljiva Savičenta – provođenje tradicije u suvremenu kulturu“

Opće informacije

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Razdoblje provedbe: 29. listopada 2018. – 29. listopada 2020. godine

Vodeći partner na projektu: Općina Svetvinčenat

Partner: Šikuti Machinae (djeluje u području suvremenih umjetničkih praksi), Zagrebački Plesni Ansambl (ZPA – djeluje u području plesnih i izvedbenih umjetnosti), Apoteka prostor za suvremenu umjetnost (djeluje u području suvremenih umjetničkih praksi) i Povijesna Udruga Kaštel (djeluje u području uprizorenja povijesnih događaja).

Ukupna vrijednost projekta: 2.270.344,06 kn (100% sufinancira se sredstvima Europske unije iz Europskog socijalnog fonda)

Nevidljiva Savičenta objedinjuje prakse, inicijative i pojedince koji suvremenim umjetničkim postupcima povezuju materijalnu i nematerijalnu (lokalnu) kulturnu baštinu s izazovima današnjice.

Ciljevi projekta

„Ciljevi projekta su formiranje inovativnog modela Vijeća za kulturu u Općini Svetvinčenat, osposobljavanje svih sudionika za vrednovanje kulturnog dobra i planiranje lokalnih kulturnih programa te konceptualno usklađen kulturni program unaprijeđen suvremenim umjetničkim sadržajima te smjernicama za osnivanje Avanti! Centra avangardi.“⁵⁷

Ovim se projektom cilja stvoriti novi model suradničkog upravljanja u kulturi u obliku kulturnog vijeća u čije će procese suodlučivanja i sukreiranja kulturnih politika biti uključeni predstavnici lokalne samouprave i lokalnih organizacija civilnog društva. „Projekt će zahvaljujući cjelovitoj dvogodišnjoj podršci organizacija civilnog društva i lokalne samouprave, unaprijediti kulturni prostor na vidljivoj, programskoj, konceptualnoj razini, kao i na onoj nevidljivoj, organizacijskoj i logističkoj.“⁵⁸

⁵⁷ Nevidljiva Savičenta: <http://www.nevidljivasavicenta.com/o-projektu/> (31.01.2021.)

⁵⁸ Nevidljiva Savičenta: <http://www.nevidljivasavicenta.com/file/12> (31.01.2021.)

Projekt Nevidljiva Savičenta nastojat će ići inovativnim putem, aktivirajući lokalnu zajednicu da se aktivno uključi u kulturne procese, prvenstveno kao njeni stvaratelji, a tek potom kao konzumenti kulturnih programa. Uključivanje zajednice u procese stvaranja kulturnog okruženja zapravo je proces koji bi trebao rezultirati podizanje razine kulturnih potreba zajednice i u tom bi smjeru Vijeće za kulturu Općine Svetvinčenat trebalo nastaviti raditi i nakon završetka projekta Nevidljiva Savičenta.

Aktivnosti

„Projekt je podijeljen u tri elementa:

1. Unaprijediti kapacitete sudionika za vrednovanje kulturnog dobra i planiranje lokalnih kulturnih programa temeljem utvrđivanja kulturnih potreba lokalne zajednice i inter-sektorske sinergije.
2. Formirati Vijeće za kulturu općine Svetvinčenat na temelju analize dionika u okruženju i institucionalnim mogućnostima s prijedlogom nadležnosti i odgovornosti.
3. Unaprijediti kulturni program u općini Svetvinčenat suvremenim umjetničkim sadržajima te izvedbom privremene multimedijske instalacije najaviti budući društveno kulturni centar Avanti!.“⁵⁹

U prvoj godini projekta bit će stvoreni preduvjeti za uspješno sinergijsko sudioničko djelovanje i upravljanje u sektoru kulture i planiranje lokalnih kulturnih programa održivih neprofitnih i umjetničkih organizacija na području općine Svetvinčenat. Kroz terensku edukaciju i mapiranje kulturnog dobra, dati će se smjernice sudionicima za sinergijsko djelovanje i programiranje vezano za kulturna dobra općine Svetvinčenat.

Razviti će se institucionalni okvir i interne procedure rada i vrednovanja postupanja i rezultata djelovanja novoformiranog Vijeća za kulturu općine Svetvinčenat koje donosi smjernice kulturnog razvoja općine i usvaja plan kulturnog program općine.

Bit će osmišljen program sa suvremenim umjetničkim sadržajima koji uključuje javna predavanja u formi performansa, interaktivne umjetničke projekte,

⁵⁹ Općina Svetvinčenat, Nevidljiva Savičenta: <https://svetvincenat.hr/nevidljiva-savicenta/> (31.01.2021.)

instalacije u javnom prostoru te multimedijaska akcija markiranja budućeg centra Avanti!.

Rezultati

Do sada projektom su ostvareni rezultati poput provedbe više od 40 različitih kulturno – umjetničkih programa koje su provodile partnerske udruge, ali i planova za budućnost rada te održivost postojanja Vijeća za kulturu u Općini Svetvinčenat.

Izdano je ukupno 4 broja novina Teza tijekom dvogodišnjeg razdoblja koje su pokrenute kao dio promocije, komunikacije i edukacije javnosti o projektu Nevidljiva Savičenta. Novine Teza prikazane su na slici 18.

Slika 18. Novine Teza

Izvor: autor

24. siječnja 2020. godine formalno je počelo postojati Vijeće za kulturu i to imenovanjem članova Vijeća na mandatno razdoblje od dvije godine. Vijeće se sastoji od šest članova. Vijeće za kulturu Općine Svetvinčenat radno je tijelo Općinskog vijeća za pojedina područja umjetničkog i kulturnog stvaralaštva radi proučavanja i razmatranja kulturnih pitanja, sudjelovanja u davanju mišljenja i prijedloga prilikom utvrđivanja kulturnih politika i mjera za njeno provođenje i predlaganja Programa javnih potreba u kulturi za koje se sredstva osiguravaju u proračunu Općine Svetvinčenat. Neki od najznačajnijih ciljeva osnovanog Vijeća su donošenje smjernica kulturnog razvoja općine i usvajanje plana kulturnog programa općine.

Kreirana je službena web – stranica Nevidljiva Savičenta <http://www.nevidljivasavicenta.com/> prikazana na slici 19.

Slika 19. Web – stranica Nevidljiva Savičenta

Izvor: autor

4.5 Poduzetnički inkubator Barban

Puni naziv projekta: Poduzetnički inkubator Barban – Centar poduzetničke kreativnosti

Opće informacije

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

Razdoblje provedbe: 29. rujna 2017. – 20. rujna 2019. godine

Vodeći partner na projektu: Općina Barban

Partner: Općina Žminj i Općina Svetvinčenat

Projektni suradnik: Sveučilište Jurja Dobrile u Puli – Fakultet ekonomije i turizma „Dr. Mijo Mirković“

Ukupna vrijednost projekta: 2.624.674,33 kn (97,4% ili 2.557.320,63 kn osigurano bespovratnim sredstvima Europske unije iz Europskog fonda za regionalni razvoj)

Ciljevi projekta

„Cilj projekta je osnivanje Poduzetničkog inkubatora Barban – Centra kreativnog poduzetništva i omogućavanje poslovanja istog, te razvoj poduzetničko poslovne infrastrukture, privlačenje investicija, stvaranje mogućnosti za otvaranje novih radnih mjesta.“⁶⁰

Realizacijom projekta utjecat će se na razvoj i osnivanje novih poduzeća od strane poduzetnika početnika, povezivanje poduzetnika, njihovog poduzetničkog obrazovanja te povezivanje s gospodarskom zonom Barban – Krvavci. Isto tako, zadržat će se mladi obrazovani ljudi na tom području i omogućiti dodatno zapošljavanje.

⁶⁰ Općina Barban, Poduzetnički inkubator Barban: <http://barban.hr/poduzetnicki-inkubator-barban-centar-poduzetnicke-kreativnosti/> (01.02.2021.)

Aktivnosti

„Glavne planirane projektne aktivnosti jesu: priprema natječajne dokumentacije i provođenje postupka nabave, rekonstrukcija Poduzetničkog inkubatora Barban, opremanje Poduzetničkog inkubatora Barban, promidžba i vidljivost te upravljanje projektom i administracija istoga.“⁶¹

Glavni dio projekta obuhvaća:

- Rekonstruiranje i opremanje građevine u Šajinima koja je davno prestala biti područna škola OŠ Divšići, a koja je u vlasništvu Općine Barban
- Izgradnju kapaciteta infrastrukture za 8 poslovnih ureda

Infrastruktura će biti namijenjena dvjema postojećim poduzećima, dvanaest novim poduzećima i jednoj poduzetničkoj potpornoj instituciji. Očekuje se popunjenost infrastrukture (76,38%) u 2022. godini.

Rezultati

Projekt je u potpunosti dovršen u roku i spreman je za prihvrat svojih novih stanara. Poslovni se prostori daju u najam na maksimalno 24 mjeseca uz najamninu od 22 kune po metru kubnom za urede od 11 do 17 metara kvadratnih. Poduzetnički inkubator Barban prikazan je na slici 20.

Slika 20. Poduzetnički inkubator Barban

Izvor: autor

U petak dana 09.09.2022. oko 10:00h poduzetnički inkubator bio je zatvoren.

⁶¹ Općina Barban, Poduzetnički inkubator Barban: <http://barban.hr/poduzetnicki-inkubator-barban-centar-poduzetnicke-kreativnosti/> (01.02.2021.)

4.6 Revitalizacija zaštićene renesansne jezgre Općine Svetvinčenat

Opće informacije

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj u okviru Operativnog programa „Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.“ kroz specifični cilj 6c1 „Povećanje zapošljavanja i turističkih izdataka kroz unaprjeđenje kulturne baštine“ za koji je putem mehanizma integriranih teritorijalni ulaganja bio raspisan privremeni Poziv u ograničenom postupku dodjele „Revitalizacija kulturne baštine u urbanom području Pula“.

Razdoblje provedbe: 1. veljače 2020. – 1. kolovoza 2022. godine

Vodeći partner na projektu: Općina Svetvinčenat

Partner: Turistička zajednica Općine Svetvinčenat

Ukupna vrijednost projekta: 3.316.596,24 kn (82,91% ili 2.750.000,00 kn osigurano bespovratnim sredstvima Europske unije iz Europskog fonda za regionalni razvoj)

Ulaganje obuhvaćeno ovim projektom predstavlja temelj za praćenje suvremenih trendova u turizmu te kao tip turističke ponude ima veliki značaj, između ostalog, za razvoj javne turističke infrastrukture inovativnom interpretacijom kulturne baštine.

Ciljevi projekta

„Opći cilj: revitalizacija zaštićene gradske jezgre Svetvinčenta

Specifični cilj: Uređenje partera Renesansnog trga, uređenje partera trga ispred grobne kapele sv. Vincenta i uređenje lože i šetnice oko Žlinje.“⁶²

Cilj je dodatno oživjeti povijesna događanja na autentičnoj lokaciji Svetvinčenta, dodatno pojačati doživljaj i iskustvo posjetitelja.

Implementacijom projekta omogućit će se pozitivan ekonomski utjecaj na lokalno gospodarstvo kroz samo/zapošljavanje, jačanje kulturnih i drugih turističkih aktivnosti, uz stvaranje atraktivne turističke lokacije za privlačenje većeg broja posjetitelja i turističkih noćenja.

⁶² Strateški razvojni program Općine Svetvinčenat 2014. – 2020.: <http://svetvincenat.hr/wp-content/uploads/2014/07/STRATE%C5%A0KI-RAZVOJNI-PROGRAM-OP%C4%86INE-SVETVIN%C4%8CENAT-2014-2020.pdf> (05.02.2021.)

Aktivnosti

„Područje obuhvata projekta nalazi se u samoj jezgri povijesne cjeline Svetvinčenta i podijeljen je u tri dijela:

1. Multimedijalno opremanje Lože te radove postavljanja dekorativne i javne rasvjete na području renesansnog trga,
2. Radovi postavljanja dekorativne i javne rasvjete na području šetnice oko Žlinje,
3. Građevinske zahvate uređenja partera šetnice duž zapadne strane glavne ulice.“⁶³

Uređenje Lože usmjereno je na audiovizualno obogaćivanje kao pojedinačnog zaštićenog kulturnog dobra. Osnova ideja i cilj novih sadržaja je da implementiranjem moderne tehnologije i suvremenog načina istraživanja se naglasi ljepota i životopis kulturne baštine te se time doprinese očuvanju lokalne povijesti i tradicije. Predviđene aktivnosti, objedinjene su pod nazivom „Modern Blast From the Past“, a podrazumijevaju tri kategorije: interaktivne igre, povijesne priče i audio naracije.

Putem suvremenih tehnologija, kroz raznu multimediju, moći ćemo se upoznati s nekim povijesnim činjenicama i običajima, a pomoći interaktivnih igara moći ćemo revitalizirati Ložu u ono što je nekad bila – mjesto susreta i okupljanja, što već dokazuju uklesane igrice u starim kamenim ogradama. Građevina neće biti obuhvaćena nikakvim strukturalnim izmjenama, već će multimedijalni sadržaji posjetiteljima vizualno dočarati razne kreativne i zabavne sadržaje i oživjeti Ložu kroz cijelu godinu.

U sklopu projekta uredit će se parter šetnice uz Žlinju, preko Place sve do Lože, a bit će prilagođeni i osobama s invaliditetom. Postavit će se javna i dekorativna rasvjeta po šetnici oko Žlinje i na Placi.

Projektom je predviđen „storytelling“ kao lokalni proizvod za posjetitelje na temu kulture baštine. Cilj ovog sadržaja je dodatno pojačati doživljaj i iskustvo posjetitelja.

U sklopu projekta organizirat će se tečaj za vodiče interpretatore. Radi se o 40 – satnom treningu licenciranom od strane organizacije Europskog udruženja za interpretaciju baštine Interpret Europe. „Cilj tečaja je nadogradnja vještine predstavljanja kulturne i prirodne baštine metodama i tehnikama interpretacijskog

⁶³ Vodnjanski đir, Revitalizacija zaštićene renesansne jezgre: <https://www.vodnjanski.info/projekt-revitalizacija-podrucja-zasticene-renesansne-jezgre-opcine-svetvincenat/> (03.02.2021.)

vođenja, a namijenjen je za sve sudionike koji sudjeluju u prezentaciji turističkog sadržaja na području Općine Svetvinčenat.⁶⁴

Rezultati

27. srpnja 2022. godine održana je konferencija za medije povodom završetka projekta „Revitalizacija područja zaštićene renesansne jezgre Općine Svetvinčenat“. Tijekom zimskih mjeseci 2021. i početkom 2022. godine postavljeni su rasvjetni stupovi uz cijelu udolinu, uređene su terase ugostiteljskih objekata i šetnica koja vodi sve do kaštela. U lipnju su radovi dovršeni, paralelno sa zatvaranjem i preusmjeravanjem prometa u jezgri. Na slici 21. je prikazana uređena šetnica koja vodi do kaštela.

Slika 21. Šetnica koja vodi do kaštela Morosini – Grimani

Izvor: autor

Multimedijalnim uređenjem lože u vrijednosti od 387.884,74 kn uvećano za PDV zaživjele su aktivnosti objedinjene pod nazivom „Modern blast from the past“. U loži je postavljen audio vodič na hrvatskom i engleskom jeziku koji posjetiteljima otkriva povijesne činjenice o gradskoj loži i intrigantne činjenice iz društvenog života Svetvinčenta 16. st.. Osim audio vodiča postavljena je i interaktivna igra od 4 igrača, koja spaja elemente srednjovjekovnog i modernog plesa. Sadržaji se aktiviraju stajanjem na označene točke na podu lože, a besplatni su za sve posjetitelje; i to

⁶⁴ Regional Express, Revitalizacija zaštićene renesansne jezgre: <http://www.regionalexpress.hr/site/more/revitalizacija-podruja-zastiene-renesansne-jezgre-opine-svetvinenat> (03.02.2021.)

Audio vodič od 9 – 19h, te Interaktivna igra od 19 – 23h. Slika 22. prikazuje interaktivnu igru.

Slika 22. Interaktivna igra u loži

Izvor: autor

Tijek radova u starogradskoj jezgri prati i promotivan film od 30 sekundi, koji ostaje kao jedan od rezultata projektnih promidžbenih aktivnosti.

U sklopu projekta, a sve s ciljem bolje valorizacije i prezentacije kulturne baštine ističe se tečaj za interpretatore kulturne baštine Interpret Europe, licenciran od strane Europskog udruženja za interpretaciju baštine. „40 sati tečaja, uspješno je završilo 14 polaznika, koji su redom zaposlenici Kaštela Morosini – Grimani, Tematskog parka Sanc. Michael, Turističke zajednice Općine Svetvinčenat i Općine Svetvinčenat, a 10 je polaznika steklo certifikat Certificiranog vodiča interpretatora.“⁶⁵

⁶⁵ Istra 24, Revitalizacija zaštićene renesansne jezgre: <https://www.istra24.hr/komunal/dovrsen-projekt-revitalizacije-zasticene-renesansne-jezgre-savicente> (06.09.2022.)

4.7 Uređenje dječjeg igrališta u Svetvinčentu

Opće informacije

„Projekt se provodio u okviru Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020., za provedbu tipa operacije 7.4.1. „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“ koji se provodi putem lokalnih razvojnih strategija (LRS) odabranih LAG-ova unutar podmjere 19.2. „Provedba operacija unutar CLLD strategije“,⁶⁶ a financiran je iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj.

Razdoblje provedbe: 2021. godina

Vodeći partner na projektu: Općina Svetvinčenat

Ukupna vrijednost projekta: 149.631,25 kn (80% ili 111.592,50 kn osigurano bespovratnim sredstvima Europske unije iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj)

Ciljevi projekta

Opći cilj: unaprjeđenje društvene infrastrukture te povećanje kvalitete života.

Specifični cilj: urediti dječje igralište iza ambulante u Svetvinčentu čime će se osigurati siguran prostor na kojem djeca mogu boraviti te će se poboljšati kvaliteta života i provođenje slobodnog vremena mještana iz naselja Svetvinčenat i okolnih naselja.

Aktivnosti

„Aktivnosti koje je potrebno provesti u okviru projekta uređenja dječjeg igrališta u Svetvinčentu:

- Ukloniti postojeće dječje sprave,
- Postaviti rubnjake i zaštitnu mrežu koja će odvojiti igralište od parkirališta koje se nalazi u blizini
- Postaviti novu adekvatnu igru,
- Postaviti antistres gumenu podlogu prilagođenu dječjim igralištima

⁶⁶ Općina Svetvinčenat, Uređenje dječjeg igrališta u Svetvinčentu: <http://svetvincenat.hr/uredenje-djecjeg-igralista-u-svetvincentu/> (05.09.2022.)

- Postaviti urbanu opremu, odnosno klupe i koševe za smeće⁶⁷

Rezultati

Krajem listopada 2021. godine završeno je uređenje dječjeg igrališta u Svetvinčentu. Ovim projektom zamijenjena su dotrajala postojeća dječja igrala, s novim polivalentnim igrama oko kojih je postavljena antistres podloga, a koja na prijašnjem igralištu nije postojala. Postojeći teren je poravnan, ugrađeni su betonski rubnjaci i ograda koja odvaja zelenu površinu dječjeg igrališta od ostalih površina. U sklopu projekta postavljene su dvije nove klupe i koš za smeće.

Na slici 31. je prikazano uređeno dječje igralište u Svetvinčentu.

Slika 23. Dječje igralište u Svetvinčentu

Izvor: autor

⁶⁷ Općina Svetvinčenat, Uređenje dječjeg igrališta u Svetvinčentu: <http://svetvincenat.hr/uređenje-dječjeg-igralista-u-svetvincentu/> (05.09.2022.)

4.8 Kritički osvrt

Općina Svetvinčenat provela je niz projekta unutar zacrtanih rokova suočavajući se s više ili manje izazova i problema.

Najuspješniji i najznačajniji projekt koji je značajno doprinio razvoju turizma i kulture na području općine Svetvinčenat je KulTERRA. Zahvaljujući projektu posjetitelj se na zabavan način mogu upoznati s poviješću i legendama općine Svetvinčenat kroz brojne virtualne igre unutar kaštela. Kapetanova soba zanimljiva je osobama koje žele doživjeti način života u kaštelu; omogućen je boravak i noćenje unutar samog kaštela. Osim virtualnog sadržaja bilo bi zanimljivo da posjetitelji u kaštelu mogu vidjeti brojniju izložbu starih predmeta (posuđa, oruđa, spona, starih roženica, narodnih nošnji i dr.).

Jedan od nedavno završenih projekata je Revitalizacija zaštićene renesansne jezgre Općine Svetvinčenat čiji je cilj bio uređenje šetnice i postavljanje javne rasvjete u centralnom dijelu Svetvinčenta. Projekt je uspješno realiziran, a mještani općine Svetvinčenat imali su kontroverzna mišljenja o provedenom projektu. Nekim mještanima se nije dopala postavljena javna rasvjeta, drugima uređenje šetnice gdje je ujedno došlo do zatvaranja ceste za automobile i dr. Očekivanja od samog projekta bila su veća od postignutih rezultata, ali jezgra općine Svetvinčenat još nije u potpunosti obnovljena i uređena, te se očekuje od općine daljnje ulaganje u njezinu revitalizaciju.

Provedeno je niz uspješnih EU projekata usmjerenih lokalnom stanovništvu. Jedan od manje uspješnih projekata namijenjen poduzetnicima početnicima je Poduzetnički inkubator Barban smješten u Šainima čiji je cilj bio omogućiti novim poduzetnicima lakši ulazak u poslovni svijet. Prošle su 3 godine od završetka projekta, a prostori stare škole i dalje ostaju prazni. Uzroci tome mogu biti brojni: nezainteresiranost mladih („nedostatak poduzetničkog duha“), opremljenost prostorija, lokacija inkubatora, nepostojeća web-stranica poduzetničkog inkubatora Barban, mentorstvo i dr. Kada bi se povećala zainteresiranost za inkubatorom potrebno je: učenike osnovnih i strukovnih škola, studente i osobe srednje životne dobi bolje upoznao prvenstveno s prilikama koje nudi vlastito poslovanje i kako ga pokrenuti, te radom poduzetničkog inkubatora i mogućnostima koje ono nudi.

Općina Svetvinčenat povukla je dobre prve korake u povlačenju sredstava iz EU fondova stavljajući naglasak na turizam radi bogate kulturno – povijesne baštine kojom obiluje. Sljedeći korak općine trebao bi biti razvoj rekreativnog turizma s naglaskom na biciklizam.

Kao i svaka manja općina tako se i Svetvinčenat suočava s iseljavanjem mladog stanovništva. Kao bi se utjecalo na smanjenje iseljavanja i povećanje životnog standarda lokalnog stanovništva naglasak bi se trebao staviti na razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrta unutar općine. Fokus projekata trebao bi se staviti na razvoj postojeće industrijske zone u Bibići, te razvoj poduzetništva unutar mjesta Svetvinčenat i Juršići.

Naglasak bi se također trebao staviti na stanovništvo starije od 65 godina koje čini gotovo jednu četvrtinu stanovništva općine. Umirovljenici donose mnogo iskustva i mudrosti kada sudjeluju u društvenim aktivnostima, posebice onima koje uključuju mlađe generacije. Bavljenje fizičkom aktivnosti, te stjecanje novih znanja i vještina je način očuvanja fizičkog i psihičkog zdravlja osobito starijih osoba što doprinosi razvoju zdrave i mentalno jake lokalne zajednice.

5 ZAKLJUČAK

Republika Hrvatska je u financijskom razdoblju 2014.- 2020. na raspolaganju imala nešto više od 10 milijardi eura iz ESI fondova. Novo sedmogodišnje financijsko razdoblje 2021. 2027. Republici Hrvatskoj donosi mogućnost povlačenja iz proračuna EU-a nešto više od 25 milijardi eura što je znatno više u odnosu na prethodno financijsko razdoblje. U novom financijskom razdoblju jedinice lokalne samouprave, poduzetnici, nevladine organizacije, poljoprivrednici, istraživači i drugi imat će mogućnosti prijave na veći broj natječaja, a samim time i povlačenje većeg iznosa sredstava iz EU fondova.

EU fondovi značajni su izvori financiranja velikih projekata, osobito za manje općine jer su njihovi proračuni poprilično skromni i u svom najvećem dijelu unaprijed definirani fiksnim troškovima obaveza i poslova kojima se jedna općina mora baviti. Radi toga, za financiranje kapitalnih projekata kao što su vrtići, škole, dvorane, kultura i infrastruktura, velika su šansa sredstva koja će se povući putem projekata koji su sufinancirani sredstvima Europske unije. Novo sedmogodišnje financijsko razdoblje ponudit će općinama veći broj mogućnosti i prilika za povlačenje sredstava iz EU fondova, što može značajno doprinijeti razvoju svake općine.

Općina Svetvinčenat rano je prepoznala i iskoristila prilike koje nude fondovi Europske unije osobito u području kulture.

Ova je općina više puta bila navedena u medijima kao primjer dobre prakse u povlačenju sredstava iz EU fondova. Uređenje kaštela i šetnice putem projekta REVITAS, KulTERRA i Revitalizacija zaštićene renesansne jezgre općine Svetvinčenat omogućilo je i omogućit će općini privlačenje većeg broja posjetitelja, organizaciju raznih manifestacija s većim brojem sadržaja. Primjerice, prilikom održavanja Srednjovjekovnog festivala u Svetvinčentu posjetitelji će moći razgledati unutrašnjosti kaštela, prošetati se uređenom šetnicom oko kaštela, iskušati se u brojnim igrama, upoznati se s prošlošću općine i dr.

Novo sedmogodišnje financijsko razdoblje donosi nove prilike i mogućnosti. Pitanje je samo kako ih općina Svetvinčenat namjerava iskoristi.

POPIS LITERATURE

Knjige:

1. Bešlić B. et al., *Upravljanje EU projektima*, Zagreb, Tim4Pin, 2014.
2. Bošnjak N., *Eu fondovi i projektni ciklus za apsolutne početnike*, Zagreb, RD digital d.o.o., 2018.
3. Radnić M., *EU fondovi na dohvat ruke, Praktični vodič kroz europske fondove, programe, natječaje i bespovratna sredstva*, Zagreb, Folpa, 2012.
4. Vela A., *Menadžment ESI fondova 2014. – 2020.*, Zagreb, Školska Knjiga, 2015.

Članci:

1. Bartoluci M. et. al., Sredstva EU fondova u funkciji razvoja ruralnog turizma u Hrvatskoj, *Acta Economica Et Turistica*, Vol 4, No. 1, 2018., str. 63. – 78.
2. Ciuffard A., Svetvinčenat: Kratka povijest, *Vjesnik Istarskog arhiva*, vol. 6 – 7, No. 1, 1996. – 1997., str. 67.- 80.

Internetski izvori:

1. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju: <https://www.apprrr.hr/upisnik-poljoprivrednika/> (11.10.2022.)
2. Grad Pazin, KulTourSpirit: https://www.pazin.hr/wp-content/uploads/Ranka/KULTOURSPIRIT_vizualni%20identitet_zadnji%20faza%20II.pdf (08.09.2022.)
3. Hrvatska gospodarska komora: <https://digitalnakomora.hr/e-gospodarske-informacije/poslovne-informacije/vodici> (26.09.2022.)
4. Istra 24, Revitalizacija zaštićene renesanse jezgre: <https://www.istra24.hr/komunal/dovrsen-projekt-revitalizacije-zasticene-renesansne-jezgre-savicente> (06.09.2022.)
5. Kaštel Morosini – Grimani Svetvinčenat: <https://www.grimanicastle.com/kastel-danas> (10.09.2022.)
6. Kaštel Morosini – Grimani Svetvinčenat, Escape castle: <https://www.grimanicastle.com/escape-castle-svetvin%C4%8Denat> (10.09.2022.)

7. KulTERRA: <https://www.istriancastles.com/petrapilosa> (06.01.2021.)
8. Nevidljiva Savičenta: <http://www.nevidljivasavicenta.com/o-projektu/> (31.01.2021.)
9. Nevidljiva Savičenta: <http://www.nevidljivasavicenta.com/file/12> (31.01.2021.)
10. Općina Barban, Poduzetnički inkubator Barban: <http://barban.hr/poduzetnicki-inkubator-barban-centar-poduzetnicke-kreativnosti/> (01.02.2021.)
11. Općina Svetvinčenat: <https://svetvincenat.hr/opce-informacije/> (02.08.2020.)
12. Općina Svetvinčenat, prirodne i zemljopisne značajke: <http://svetvincenat.hr/prirodne-i-zemljopisne-znacajke/> (02.08.2020.)
13. Općina Svetvinčenat, kulturna baština: <https://svetvincenat.hr/kulturna-bastina/> (03.08.2020.)
14. Općina Svetvinčenat, turizam: <https://svetvincenat.hr/turizam-na-podrucju-svetvincenta/> (05.08.2020.)
15. Općina Svetvinčenat, Mediteranski plesni centar: <http://svetvincenat.hr/mediteranski-plesni-centar/> (04.10.2020.)
16. Općina Svetvinčenat: <http://svetvincenat.hr/opcina-svetvincenat-potpisala-ugovor-na-226-milijuna-uspjeh-kulterre/> (06.01.2020.)
17. Općina Svetvinčenat, Nevidljiva Savičenta: <https://svetvincenat.hr/nevidljiva-savicenta/> (31.01.2021.)
18. Općina Svetvinčenat, Uređenje dječjeg igrališta u Svetvinčentu: <http://svetvincenat.hr/uredenje-djecjeg-igralista-u-svetvincentu/> (05.09.2022.)
19. Proračun općine Svetvinčenat: <http://svetvincenat.hr/wp-content/uploads/2022/02/Proracun-u-malom-Opcine-Svetvincenat-za-2022.pdf> (25.09.2022.)
20. Primat RD, KulTERRA: <https://www.primat-rd.hr/obnovljena-palaca-kastel-morosini-grimani-u-istri/> (06.09.2022.)
21. Regional Express, Revitalizacija zaštićene renesansne jezgre: <http://www.regionalexpress.hr/site/more/revitalizacija-podruja-zatiene-renesansne-jezgre-opine-svetvincenat> (03.02.2021.)
22. Revitas: <http://revitas.org/hr/projekt/o-projektu/> (04.10.2020.)

23. Revitas, ciljevi: <http://revitas.org/hr/projekt/ciljevi/> (04.10.2020.)
24. Revitas. rezultati: <http://revitas.org/hr/projekt/rezultati/> (11.10.2020.)
25. Strukturni fondovi: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/> (26.07.2020.)
26. Strukturni fondovi, pristupni fondovi: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/pretpristupni-fondovi-2/> (26.07.2020.)
27. Strukturni fondovi, fondovi 2007. – 2013.: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/eu-fondovi-2007-2013/> (26.07.2020.)
28. Strukturni fondovi, fondovi 2014. – 2020.: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/> (26.07.2020.)
29. Strukturni fondovi: <https://strukturnifondovi.hr/kako-do-eu-fondova/> (02.08.2020.)
30. Strateški razvojni program Općine Svetvinčenat 2014. – 2020.: <http://svetvincenat.hr/wp-content/uploads/2014/07/STRATE%C5%A0KI-RAZVOJNI-PROGRAM-OP%C4%86INE-SVETVIN%C4%8CENAT-2014-2020.pdf> (05.08.2020., 08.08.2020., 05.02.2021.)
31. Studija izvodljivosti s analizom troškova i koristi, Integrirani razvojni program revitalizacije kulturne baštine putem Inspirit iskustva – projekt „KulTourSpirit“: https://www.pazin.hr/wp-content/uploads/Ranka/FS_Kultourspirit_FIN.pdf (15.11.2020., 20.12.2020.)
32. Turistička zajednica Općine Svetvinčenat: <http://tz-svetvincenat.hr/freske/> (03.08.2020.)
33. Vodnjanski đir, Revitalizacija zaštićene renesansne jezgre: <https://www.vodnjanski.info/projekt-revitalizacija-podrucja-zasticene-renesansne-jezgre-opcine-svetvincenat/> (03.02.2021.)

PRILOG

Kaštel Morosini – Grimani u Svetvinčentu

Slika 24. Palača kaštela Morosini – Grimani

Izvor: autor

Slika 25. Kapetanova soba

Izvor: autor

Slika 26. Sala za evente

Izvor: autor

Slika 27. Prezentacijski centar

Izvor: autor

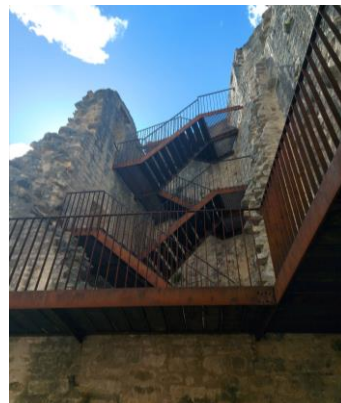
Kaštel Petrapilosa

Slika 28. Kaštel Petrapilosa

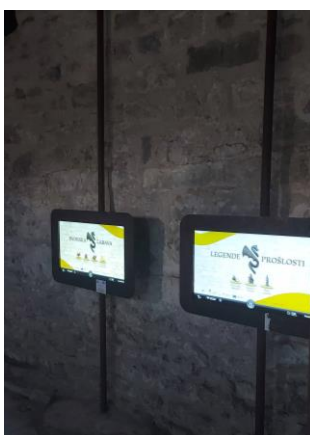
Izvor: autor

Slika 29. Stepenište unutar Petrapilosa

Izvor: autor

Slika 30. Interaktivne projekcije u crkvi Sv. Marije Magdalene

Izvor: autor

Slika 31. „Živi vitez“

Izvor: autor

POPIS TABLICA, GRAFOVA I SLIKA

POPIS TABLICA

Tablica.1. Raspodjela alokacije iz ESI fondova za RH 2014. – 2020.	11
Tablica 2. Projekti općine Svetvinčenat financirani sredstvima Europske unije u periodu od 2009. do 2022. godine.....	43
Tablica 3. Vremenski plan projekta KulTourSpirit.....	56

POPIS GRAFOVA

Graf 1. Stanovništvo općine Svetvinčenat 2021. godine prema tri dobna razdoblja..	23
Graf 2. Statistika turističkih dolazaka i noćenja za razdoblje od 2017. do 2021. godine	29
Graf 3. Broj aktivnih tvrtki na području općine Svetvinčenat u periodu od 2017. do 2021. godine.....	30
Graf 4. Struktura tvrtki prema djelatnostima na području općine Svetvinčenat u 2021. godini.....	31
Graf 5. Broj zaposlenih u mikro i malim tvrtkama na području općine Svetvinčenat u periodu od 2017. do 2021. godine.....	32
Graf 6. Broj OPG-ova na području općine Svetvinčenat u periodu od 2017. godine do 2021. godine.....	32
Graf 7.OPG-ovi prema tipu gospodarstva u 2021. godini.....	33
Graf 8. Prihodi i primici proračuna općine Svetvinčenat za 2022. godinu prema izvorima financiranja.....	35
Graf 9. Planirani rashodi i izdaci općine Svetvinčenat za društvene djelatnosti u 2022. godini.....	36
Graf 10. Projekti općine Svetvinčenat sufinancirani iz fondova i programa EU u razdoblju od 2009. – 2022. godine.....	42

POPIS SLIKA

Slika 1. Faze projektnog ciklusa.....	16
Slika 2. Matrica analize dionika.....	17
Slika 3. Problemsko stablo.....	18
Slika 4. Stablo ciljeva.....	18
Slika 5. Plan aktivnosti (Ganttogram).....	21
Slika 6. Kaštel Morosini Grimani.....	25
Slika 7. Gradska loža.....	26
Slika 8. Svetvinčentski trg Placa.....	26
Slika 9. Crkva Navještenja Marijina.....	27
Slika 10. Web stranica projekta REVITAS.....	49
Slika 11. Kvadratna kula Kaštela Morosini – Grimani.....	50
Slika 12. Stepenište Kaštela Morosini – Grimani.....	50
Slika 13. Logotip KultTourSpirit.....	57
Slika 14. Promotivni materijal KulTourSpirit projekta.....	57
Slika 15. Mapa kaštela Morosini – Grimani.....	62
Slika 16. Escape castle igra.....	63
Slika 17. Web – stranica projekta KulTERRA.....	63
Slika 18. Novine Teza.....	66
Slika 19. Web – stranica Nevidljiva Savičenta.....	67
Slika 20. Poduzetnički inkubator Barban.....	69
Slika 21. Šetnica koja vodi do kaštela Morosini – Grimani.....	72
Slika 22. Interaktivna igra u loži.....	73
Slika 23. Dječje igralište u Svetvinčentu.....	75
Slika 24. Palača kaštela Morosini – Grimani.....	82
Slika 25. Kapetanova soba.....	82
Slika 26. Sala za evente.....	83
Slika 27. Prezentacijski centar.....	83
Slika 28. Kaštel Petrapilosa.....	83
Slika 29. Stepenište unutar Petrapilosa.....	84
Slika 30. Interaktivne projekcije u crkvi Sv. Marije Magdalene.....	84
Slika 31. „Živi vitez“	84

SAŽETAK

Europski strukturni i investicijski (ESI) fondovi novac su europskih građana koji se, sukladno određenim pravilima i procedurama, dodjeljuju raznim korisnicima za provedbu projekata koji trebaju pridonijeti postizanju ključnih javnih politika EU-a. Zahvaljujući ESI fondovima u Hrvatskoj su stvorene brojne poslovne mogućnosti za tvrtke i građane. ESI fondovi doprinose znanstvenim istraživanjima, tehnološkom razvoju i inovacijama, razvoju gospodarstva, obnovi kulturne baštine, izgradnji prometne infrastrukture, studentskih i staračkih domova i drugog. Oni su značajni izvor financiranja velikih projekata, osobito za manje općine jer su njihovi proračuni poprilično skromni i u svom najvećem dijelu unaprijed definirani fiksnim troškovnim obvezama jedne općine. Općina Svetvinčenat kontinuirano se prijavljuje na natječaje koje objavljuje EU, te je do sada uspješno povukla sredstva za sufinanciranje 15 projekata. Neki od najznačajnijih projekata sufinancirani sredstvima Europske unije koji su doprinijeli obogaćivanju turističke ponude na području općine Svetvinčenat su: KulTERRA, REVITAS, KulTourSpirit, Revitalizacija zaštićene renesansne jezgre Općine Svetvinčenat i „Nevidljiva Savičenta“. Značajni projekti općine Svetvinčenat usmjereni ka lokalnom stanovništvu su: Poduzetnički inkubator Barban, uređenje dječjeg igrališta u Svetvinčentu, te Strategija razvoja poljoprivrede na području općine Svetvinčenat za razdoblje od 2020. – 2025. godine. Svaki od provedenih projekata direktno ili indirektno, u većoj ili manjoj mjeri doprinio je razvoju općine Svetvinčenat.

Ključne riječi: EU, ESI fondovi, Svetvinčenat, REVITAS, RURAL DESIGN, KulTourSpirit, bratimljenje gradova, KulTERRA, Nevidljiva Savičenta, WiFi4EU

SUMMARY

European structural and investment (ESI) funds are the money of European citizens that, under certain rules and procedures, are allocated to various users for the implementing of projects that should contribute to the achievement of key EU public policies. Thanks to ESI funds, many business opportunities have been created in Croatia for companies and citizens. The ESI funds support scientific research, technological development and innovation, economic development, cultural heritage restoration, construction of transport infrastructure, student and nursing homes, and other projects. They are a significant source of financing large projects, especially for smaller municipalities, because their budgets are quite modest and, mostly, pre – defined by the fixed cost obligations of one municipality. The municipality of Svetvinčenat continuously applies for tenders published by the EU, and has so far successfully withdrawn funds for co – financing 15 projects. Some of the most important projects co-financed by European Union funds that contributed to enriching the tourist offer in Svetvinčenat municipality are: KulTERRA, REVITAS, KulTourSpirit, Revitalization of the protected renaissance core of Svetvinčenat municipality and „Invisible Savičenta“. Important projects of the municipality of Svetvinčenat aimed at the local population are: Business incubator Barban, the arrangement of a children's playground in Svetvinčenat, and the Agriculture development strategy in the municipality's territory of Svetvinčenat for the period from 2020 to 2025. Each of the implemented projects directly or indirectly, to a greater or lesser extent, contributed to the development of the municipality of Svetvinčenat.

Keywords: EU, ESI funds, Svetvinčenat, REVITAS, RURAL DESIGN, KulTourSpirit, KulTERRA, Invisible Savičenta, WiFi4EU